

SKÖTSELANVISNING

SKÖT OM DIN BADRUMSINREDNING CARE INSTRUCTIONS FOR YOUR BATHROOM FURNITURE

S

Badrumsmöbler utsätts givetvis för mer fukt än möbler i övriga rum i hemmet. Våra badrumsmöbler är anpassade för badrummet och gjorda i fukttåliga material, både på in- och utsidan.

Men även om våra badrumsmöbler är det, bör de inte utsättas för vatten eller extremt hög luftfuktighet. Därför bör blöta fläckar, även vanligt vatten, torkas upp så snart som möjligt för att undvika att fukt tränger in i skarvar.

Se även till att badrummet har god ventilation och undvik placering nära badkar eller dusch. Vårda din badrumsmöbel med omsorg, så kommer den att skänka trivsel i många år framöver.

GB

Bathroom furniture is exposed to more moisture than any other furniture in your house. Our bathroom furniture has been specially adapted for bathrooms and is made of moisture-resistant material, both inside and out.

However, your furniture should never be exposed to water or extremely high humidity. All wet marks, including water, should be dried as soon as possible to stop moisture penetration.

Make sure your bathroom is properly ventilated and avoid placing furniture close to the bathtub or shower. If you take care of your bathroom furniture, it will give you many years of satisfaction.

STOMMAR OCH LUCKOR

Stommarna görs av fukttrog spånskiva belagd med melamin eller faner samt i vissa fall lackerad/folierad MDF-board. Vi har målade, fanerade, folierade luckor samt massiva träluckor. Samtliga har ett förstklassigt ytskikt.

För rengöring rekommenderar vi att man använder en fuktig bomullstrasa med ett mildt rengöringsmedel som t.ex. tvål eller såpa. Undvik att använda starka rengöringsmedel som kan skada produkten.

OBS! Om din badrumsmöbel behöver extra rengöring så undvik preparat som har en slipande effekt eller alkohol eftersom det lätt kan bli repor och onödigt slitage på ytan.

MONTERINGSTIPS FÖR TVÄTTSTÄLL

Det är viktigt att kommoden är monterad i våg och lod. Fäst tvättstället mot kommoden genom att lägga en klick silikonmassa i varje hörn (limma EJ fast tvättstället). Detta för att det ska finnas möjlighet att justera eller nedmontera tvättstället vid behov.

FRAMES AND DOORS

The frames are made of moisture-resistant particle boards, veneered or melamine-coated. Some frames are made of MDF board, lacquered or foiled. We have painted, foiled and veneered doors and solid wood-doors. All doors have a first-class surface.

To clean the surfaces, use a damp cotton cloth and mild detergent like soap. Avoid strong detergents that can damage the surface.

NOTE! If your bathroom furniture needs extra cleaning, avoid abrasive substances or alcohol that will scratch the surface.

MOUNTING TIPS FOR WASHBASINS

It is important that the washbasin is assembled in the right angle. Fix the washbasin to the vanity-unit by putting a dab of sanitary silicone in each corner. This enables adjustment or dismantling of the washbasin.

S

TVÄTTSTÄLL

I Vedums sortiment finns tvättställ i porslin, gjutmarmor och Top Solid. I serie Louis finns tvättställsskivor i natursten marmor med underlimmad porslinslo. Natursten kan variera i färg och struktur.

Porslins tvättställ – Porslin är ett keramiskt material som är levande i tillverkningsprocessen och därför kan mindre buktighet eller skevhet förekomma. Varje tvättställ genomgår en kvalitetskontroll och granskas för att hålla de toleranser som angetts. Porslins tvättstället har en glaserad yta som är lätt att hålla ren. Ytan är beständig mot de flesta kemikalier med undantag för starka syror (t. ex saltsyra och svavelsyra) och starka alkalier (t. ex kaustiksoda). Rengör ditt porslins tvättställ regelbundet med vanligt rengöringsmedel.

DAGLIG RENGÖRING: Använd en fuktig trasa.

VID SVÅRA FLÄCKAR: Använd ett mildt kalklösande rengöringsmedel (dvs. rengöringsmedel innehållande ättiksyra eller citronsyra). Dessa rengöringsmedel är ideala för att avlägsna eventuella kalkbeläggningar, läs alltid instruktionen på förpackningen.

ANVÄND EJ!

- använd inte starka eller slipande rengöringsmedel eller avloppsrensingsmedel
- använd inte alkaliska rengöringsmedel (dvs. ämnen med ph från 9 till 12) .
- använd inte ångtvätt och slipsvampar .
- låt inte metallföremål bli liggande och rosta, rostfläckar kan missfärga ytan.
- använd inte rengöringsmedel med fluorvätesyra. om detta används måste eventuella kvarvarande rester avlägsnas snabbt för att undvika korrosion.
- undvik kontakt med hårfärgningsprodukter då dessa kan färga ytan.

Gjutmarmortvättställ med gelcoat-yta (blank) – Tvättställ av gjutmarmor består i huvudsak av krossade mineraler med bindemedel och har en jämn, porfri och tålig yta i blank gjutkomposit. För den dagliga rengöringen använd tvål och vatten. Om ditt gjutmarmortvättställ behöver extra rengöring (nermattat eller repigt) polera tvättstället med speciellt tvättställspolish som finns hos återförsäljare och vaxa sedan. Använd inte rengöringsmedel med slipmedel. Djupare repor kan först försiktigt slipas med våtslappor (ca 1200 korn).

Gjutmarmortvättställ med Top Solid-yta (matt) – Tvättställ med Top Solid-yta är slitstarka och har ett slätt och stenliknande utseende. Top Solid är en yta av matt gjutkomposit med en mycket hög hårdhet. Det rengörs med bifogad vit rengöringssvamp, fuktad med vatten. Till denna behövs inga rengöringsmedel. Alternativt kan man använda en fuktig trasa med mildt rengöringsmedel ex tvål, såpa eller diskmedel. Vid mindre repor kan man använda en vit Scotch Brite-svamp. Djupare repor kan försiktigt slipas bort med våtslappor eller en grön Scotch Brite-svamp.

ATT TÄNKA PÅ! Gäller gjutmarmortvättställ.

För att undvika att vatten samlas i bräddavloppsslangen vrid anslutningen till bottenventilen så att slangen är sträckt. Spola rent slangen emellanåt. Om en mindre skada uppstått i ditt gjutmarmortvättställ kan återförsäljaren hjälpa dig med en lagningssats. För att undvika missfärgningar så är det viktigt att gjutmarmortvättstället inte kommer i kontakt med t. ex syror, ammoniak, starka rengöringsmedel, hårfärgningsmedel eller klorin. Undvik att gjutmarmortvättstället utsätts för vatten som överstiger + 65° C, då det finns risk för sprickbildning i ytskiktet.

STENSKIVOR I MARMOR OCH KALKSTEN

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Sten är ett naturmaterial. Vid rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Syntetiska material kan göra ytan matt och på sikt skada stenskivan. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa eller de specialmedel som finns för rengöring av sten. Sten har en viss absorptionsförmåga, se därför till att den inte utsätts för färgade vätskor som kan tränga ner i stenskivan (t.ex. kaffe, vin, saft, olja). Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Stenskivan har en polerad yta. Ytan kan mattas av sura föreningar som t ex fruktjuice, vin och ättika.

ATT TÄNKA PÅ!

Om man har fått matta fläckar på stenskivan Carrara marmor, kan man polera upp dessa med stenglans eller bivax löst i lacknafta. Är fläckarna kraftiga kan man behöva slipa ytan först. Detta kan man göra med pimpstenspulver på en tvålfuktad trasa eller med en nylonsvamp.

GB

WASH BASINS

The Vedum range features wash basins in porcelain, cast marble and Top Solid. The Louis range features wash basin counters in natural stone marble and lime stone with a porcelain sink attached underneath. Natural stone can vary in colour and structure.

Porcelain wash basins have a glazed surface that is easy to keep clean. The surface is resistant to most chemicals, except strong acids and strong alkalis. Clean your porcelain wash basin regularly using an ordinary household detergent. Porcelain is a ceramic material that is active during the manufacturing process. For this reason, porcelain wash basins may appear slightly curved or warped. Length measurements can also be affected and may have a tolerance of + / - 1% of the wash basin's total length. Each wash basin is subject to a quality control and is examined to maintain the specified tolerances.

DAILY CLEANING: Clean the surfaces with a damp cloth.

FOR STUBBORN STAINS: Use a gentle cleaner (i.e., a standard acid-based cleaner containing acetic or citric acid). These cleaners are ideal to remove any limescale deposits. Always read the instructions on the cleaner packaging.

DO NOT!

- do not use strong or abrasive cleaners or drain cleaner.
- do not use alkaline cleaners (i.e substances with ph from 9 to 12).
- do not use steam cleaners and abrasive sponges.
- do not leave objects that make rust in contact with the ceramic.
- do not use hydrofluoric acid cleaners, any residual must be removed soon to avoid corrosion.
- Hair colouring products can stain the ceramic.

Cast marble basins with gelcoat surface (lustrous) cast marble wash basins mainly consist of crushed minerals with binding agents and have a smooth, poreless and durable surface. Use soap and water for daily cleaning. Avoid household detergents with a grinding effect. Vedum Clean and Shine can also be used. Minor scratches can be polished away using a fine polish and then waxed. Deeper scratches can be carefully sanded with 1200-grit wet sandpaper.

Cast marble basins with Top Solid surface (lustreless) - Wash basins with a Top Solid surface are durable and have a smooth, stone-like appearance. Top Solid has a cast composite surface which is very hard. These wash basins should be cleaned with attached white cleaning sponge (no detergent necessary). Or cleaned with a damp cloth and mild detergent like soap or a mild dishwashing detergent. Avoid strong detergents that can damage the surface. Deeper scratches can be carefully buffed away using wet sanding paper.

IMPORTANT! Cast marble wash basins.

To avoid water gathering in the spillway overflow tube, make sure the tube is stretched. Rinse the tube occasionally.

If your cast marble sink need extra cleaning, do not use detergents containing abrasives. Polish the sink with a special polish from your dealer and then wax it. If the surface should become scratched or dull for some reason, polish and wax it as described above. Deeper scratches can be carefully sanded with 1200-grit wet sandpaper. For more extensive damage, contact your dealer for a repair kit. To avoid discoloration makes sure that the wash basin is not exposed to acids, ammonia, strong detergents, hair-dye or chloride. Do not expose to water above +65° C.

STONE COUNTERTOPS MARBLE AND LIMESTONE

Marble and limestone have carbonate minerals (calcite) as the main mineral and stone both places have similar technical characteristics. Marble and limestone are both sensitive to acids that can etch and leave marks in the stone. Stone is a natural material. To clean stone, use a damp cloth. Synthetic materials can dull the surface and slowly damage the surface. If you want to use a detergent, use a neutral soap or special products for cleaning stone. Stone is a porous material and coloured liquids can penetrate the surface (e.g. coffee, wine, juice, oil). Any spill should be cleaned as soon as possible. The stone has a polished surface. The surface can be dulled by contact with acidic compounds such as fruit juice, wine and vinegar.

IMPORTANT!

If dull spots appear on the surface of Carrara marble stone, use a stone polish or beeswax dissolved in white spirit. For heavy stains, you may need to sand the surface first. Use a pumice powder on a soapy cloth or a nylon sponge.

DESIGN +
ENGINEERING
GROHE GERMANY

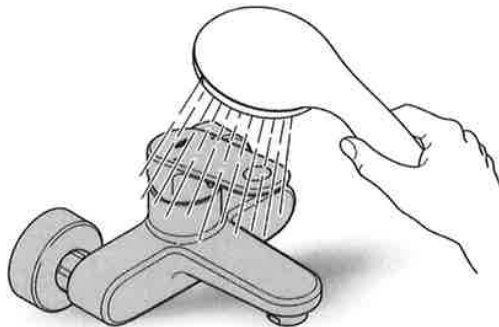
97.170.231/ÄM 232009/07.14

www.grohe.com

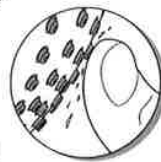
Pure Freude an Wasser

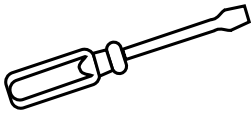
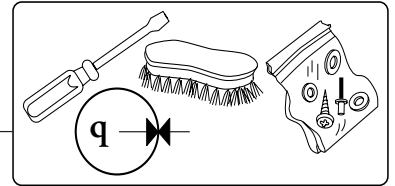
48 166

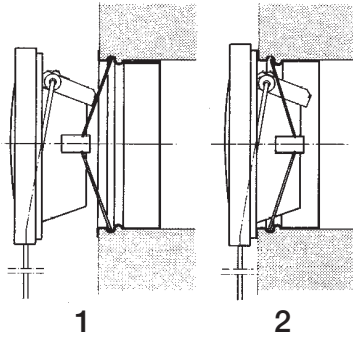
SpeedClean

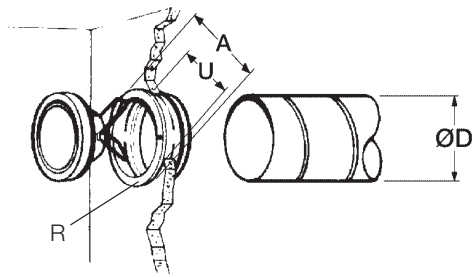
- D** Verwenden Sie für die Reinigung keine kratzenden Schwämme und Scheuermittel, Lösungsmittel- oder säurehaltigen Reiniger, Kalkentferner, Haushaltsessig und Reiniger mit Essigsäure.
- GB** Do not use abrasive sponges, scouring agents, organic solvents or acidic cleaners, limescale removers, household vinegar or cleaners containing acetic acid for cleaning.
- F** Pour le nettoyage, ne pas utiliser d'éponges ou produits abrasifs, de solvants, de produits nettoyants à base d'acide, de produits anti-calcaire, de vinaigre blanc, ni de produits nettoyants à base d'acide acétique.
- E** No utilice para la limpieza estropajos que rayen, agentes abrasivos, productos de limpieza que contengan disolventes o ácidos, disolventes para cal, vinagre doméstico ni productos de limpieza con ácido acético.
- I** Per la pulizia non utilizzare spugne ruvide, prodotti abrasivi, detergenti a base di solventi o acidi, prodotti anticalcare, aceto ad uso domestico e detergenti a base di acido acetico.
- NL** Gebruik voor het reinigen geen krassende zemen, schuurmiddelen, reinigers met oplosmiddelen en zuren, ontkalkers, schoonmaakazijn en reinigingsmiddelen met azijnzuren.
- S** Använd vid rengöring inte hårda tvättsvampar, skurmedel, lösningsmedel eller syrahaltiga rengöringsmedel, avkalkningsmedel, hushållsättika eller rengöringsmedel som innehåller ättiksyra.
- DK** Anvend aldrig skuremidler, slibende svampe, skuremidler, opløsningsmidler eller syreholdige rengøringsmidler, kalkfjerner, husholdningseddike og rengøringsmidler med eddikesyre til rengøringen.
- N** Bruk ikke svamper som lager riper, skuremidler, rengjøringsmidler med løsemidler eller syrer, kalkfjernere, husholdningseddik eller rengjøringsmidler med eddiksyre.
- FIN** Älä käytä puhdistamiseen naarmuttavia sieniä, hankausaineita, liotinainetta tai happoa sisältäviä puhdistusaineita, kalkinpoistoaineita, kotitalousetikkaa tai etikkahappopitoisia pesuaineita.
- PL** Do czyszczenia nie wolno używać gąbek do szorowania, środków szorujących, środków czyszczących zawierających rozpuszczalniki lub kwasy, preparatów do usuwania osadów wapiennych, octu spożywczego i środków czyszczących z kwasem octowym.
- UAE** لا تستخدم إسفنجة الكُنْط، أو مواد كاشطة، أو مذيبيات عضوية أو منظفات حمضية، أو مزيلات الترسبات الملحية (الكلس)، أو الخل المنزلي، أو منظفات تحتوي على حمض خلّي من أجل التنظيف.
- GR** Μην χρησιμοποιείτε αποξεστικά σφουγγάρια, συστατικά τριψίματος, διαλυτικά ή άλλα καθαριστικά μέσα που περιέχουν οξέα, καθαριστικά αλάτων, ξύδι και καθαριστικά που περιέχουν ξύδι, για τον καθαρισμό.
- CZ** Na čištění nepoužívejte abrazivní houbičky, abrazivní prostředky, organická rozpouštědla nebo kyselá čističe, odstraňovače vodního kamene, potravinářský ocet nebo čisticí prostředky obsahující kyselinu octovou.

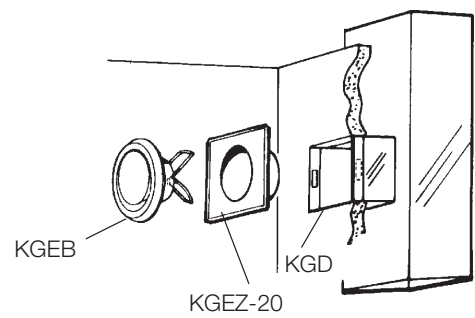
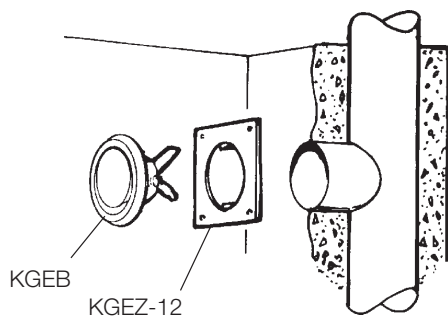
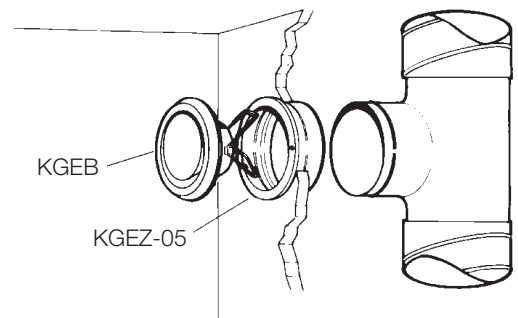
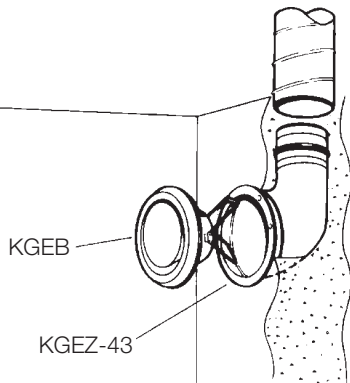
KGEB

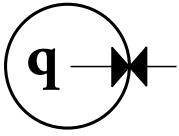
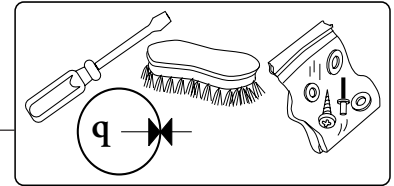

KGEB

	ØD	ØU	ØA	R
KGEB-, KGER-100	100	110	125	KGEZ-01-10
KGEB-, KGER-125	125	135	150	KGEZ-01-12
KGEB-, KGER-160	160	170	185	KGEZ-01-16

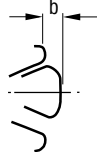
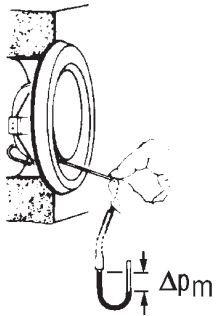
$$q = k \sqrt{\Delta p_m}$$

(l/s) (Pa)

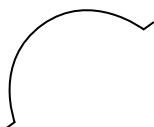
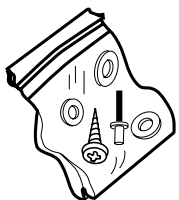
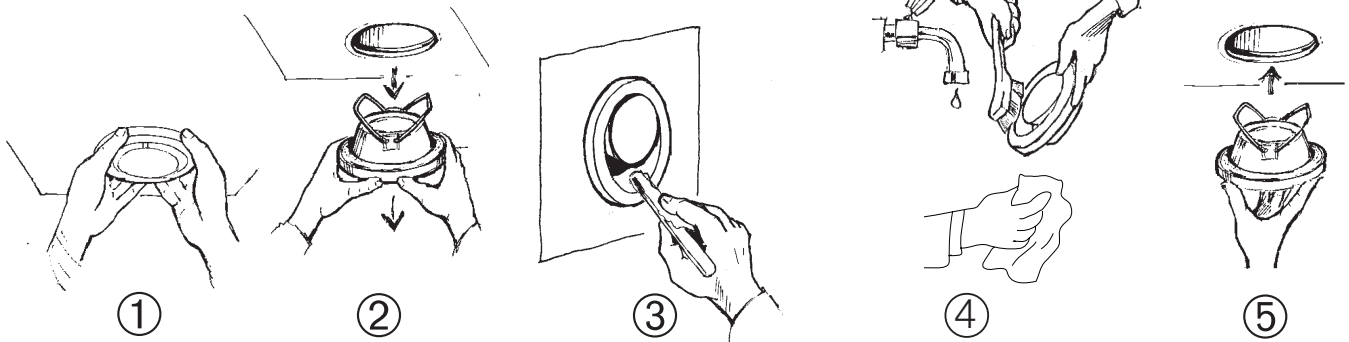
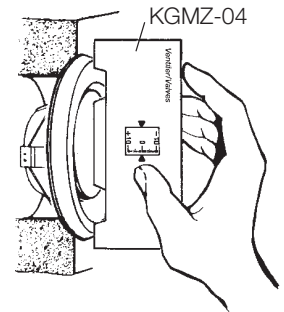
$$q = 3.6k \sqrt{\Delta p_m}$$

(m³/h) (Pa)

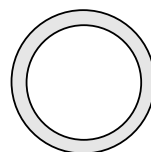
KGEB

KGEB	b	-11	-9	-6	0	+6	+9
100	k	0.39	0.56	0.82	1.36	1.9	2.2
KGEB	b	-22	-18	-12	-6	0	+6
125	k	0.88	1.3	1.8	2.4	2.9	3.4
KGEB	b	-24	-18	-12	-6	0	+6
160	k	1.8	2.5	3.1	3.9	4.6	5.4

	ØD	
KGEB-100	100	KGEB-99-01-3
KGEB-125	125	KGEB-99-01-4
KGEB-160	160	KGEB-99-01-2

	ØD	
KGEB-100	100	KGEB-99-10-05
KGEB-125	125	KGEB-99-12-05
KGEB-160	160	KGEB-99-16-05

Vieser

smart with water

Rengöring och underhåll av Vieser-golvbrunn

Rengör brunnen så här

- Lösgör vattenlåset från golvbrunnen genom att lyfta i handtaget.
- Om vattenlåset inte har ett handtag tar du tag i vattenlåsets undre del. Böj den undre kanten lite mot utloppsroret och håll vattenlåset snett när du lyfter ut det.
- Vattenlåset kan sitta hårt om det är länge sedan det har tagits lös.
- Sidoanslutningarnas flödesledare kan också tas lös för rengöring.
- Rengör vattenlåset och golvbrunnen noggrant och skölj.

Efter rengöringen

- Kontrollera att vattenlåsets grå läpptätning är på sin plats och fukta den t.ex. med tvålatten.
- Placera vattenlåset i brunnen i rätt position och tryck det ända till botten.
- Tryck ner gallret/fyrkantssilen.

Det kan komma lukt ur golvbrunnen

- Om vattenlåset inte sitter fast ordentligt.
- Om vattenlåsets tätning har tagit skada.
- Om golvbrunnen är smutsig.

Rengöring av silen

- Rengör silen på båda sidorna och avlägsna material som har fastnat i silen (hårstrån o.d.)
- Rengör eventuell ingrodd smuts från silen av rostfritt stål genom att gnida lätt.
- Kalkfläckar får du bäst bort med ett svagt surt rengöringsmedel.

Det är dags att rengöra golvbrunnen om vattnet rinner långsammare eller det kommer lukt ur brunnen. Vi rekommenderar att du rengör golvbrunnen åtminstone en gång per år.

Teknisk kundservice

Serres Oy, tfn 020 746 4400

Skötselanvisningar innerdörrar

Trä är ett levande material som påverkas och förändras vid fukt- och temperaturförändringar. Sörj för att hålla rummets temperatur och relativa luftfuktighet så konstant som möjligt genom god uppvärmning och bra ventilation. För att undvika för stora rörelser i trämaterialiet, ska den relativa fuktigheten (RF) vara i intervallet 30-60 %. Innerdörrar bör ha samma klimat på båda sidor av dörren. Var uppmärksam på olika träslags tekniska egenskaper som hårdhet, tryck- och repkänslighet, färg m.m. Skydda dörren och torka bort all fukt omedelbart.

Målade innerdörrar

Dörrarna är målade i en NCS S-färg med halvmatt glans (se produktblad för glansgrad). Mindre skador kan punktmålas. Vid en större skada kan det krävas spackling och ommålning av hela dörrbladet. Rengör dörren med ljummet vatten, tillsatt såpa eller ammoniakfritt diskmedel vid behov. Träverk i målade dörrar kan ha kvistar som framträder över tid, beroende på var dörren är placerad samt träets egenskaper.

Fanérade innerdörrar

Dörrens lackade yta underhålls genom omlackering vid behov. En förutsättning är att dörren inte är behandlad med vax eller polish. Innan lackering skall dörren mellanslipas med fint slippapper, 150 eller finare. Dörren dammsugs noga och torkas av med en luddfri, urvriden torkduk innan lackering. Använd en vattenbaserad lack av bra kvalitet. Skador kan överlackas efter rengöring och en lätt puts med ett fint slippapper. Detta förutsätter att dörren inte är behandlad med vax eller polish. Om detta är gjort, måste lacken slipas bort helt innan behandling.

Obehandlade innerdörrar

Om du har köpt en obehandlad dörr och målar den själv måste du måla båda sidor av dörrbladet för att undvika att dörrbladet slår sig. Målas endast en sida blir träet mättat på den ena sidan och drar därmed ihop sig. Du måste därför måla båda sidor för att undgå att dörrbladet slår sig.

Oljade innerdörrar

Oljade dörrar levereras endast grundoljade och skall snarast efterbehandlas med möbelolja. Enstaka blanka fält kan förekomma och beror på ett överskott av olja. Vid första behandlingen är det förnuftigt att slipa de blanka partierna och dörrbladets yta innan oljningen påbörjas. Använd ett fint sandpapper, 220-320 kornig och slipa i fibrernas riktning. Hårda partier i trästrukturen förblir ofta blanka då de inte absorberar olja på samma sätt som mjuka partier. Underhållet avgörs av hur hårt slitaget dörren utsätts för. Normalt utförs den första oljningen ca 2-3 månader efter grundbehandlingen. En oljad dörr ska under det första året regelbundet ges periodiskt underhåll i offentlig miljö, i privat miljö endast vid behov. Ett vanligt intervall för periodiskt underhåll i offentlig miljö är vid normalslitaget 1-3 gånger/år. Torrpolering av och till ökar finishen. Gnugga med en mjuk trasa.

Fördelen med oljebehandling är att man förbättra punktvis samt underhålla delar av ytan vid ojämnt slitaget, t.ex. området nära dörrhandtaget som bör oljas oftare.

Använd rekommenderad skyddsutrustning och sörj för god ventilation. Läs instruktionerna på förpackningen.

Fläckborttagning

Avlägsna fläckar innan de hunnit torka in i lacken och eftertorka om nödvändigt med rent vatten. Använd en väl urvriden trasa. En lackerad dörr skadas av för mycket hett vatten, starka rengöringsmedel som t.ex. perkloretylen, thinner, aceton och T-sprit. Använd därför dessa produkterna med stor försiktighet. OBS! Slipning med stålull och skurnylon kan repa lacken. Bearbetad yta får nästan alltid annorlunda utseende efter bättring.

Ta bort fläckar kontinuerligt. För bästa resultat bör fläckar tas bort när de är färska och därefter tvättas av med rent vatten. Använd en väl urvriden trasa. En oljad dörr skadas av mycket vatten, starka rengöringsmedel och starka lösningsmedel. Följ fläckschema här under. Starta med steg 1 och fortsätt genom punkterna tills fläcken är borta.

- 1) Svag såplösning, eventuellt kompletterad med bearbetning av fläcken med vit nylonduk.
- 2) Byt ut såplösningen mot terpentin samt bearbeta fläcken med vit nylonduk.
- 3) Slipa bort fläcken med grön nylonduk eller fint slippapper (min 180-korning). Slipa i fiberriktningen.
- 4) Om fläcken inte går bort på annat sätt, skrapa med rakblad, kniv eller sickel.

Om fläckborttagningen orsakar nedmattnig av ytan eller ljusa fläckar, komplettera punktvis med olja. Använd trasa eller pensel, vänta 15-20 minuter, efterpolera för hand med röd eller vit nylonduk. Upprepa om nödvändigt. OBS! Bearbetad yta får nästan alltid annorlunda utseende efter bättring.

Fläck av:	Tas bort med:
Choklad, fett, frukt, glass, grädde, juice, kaffe, läsk, saft, te, vin, ägg, öl, exkrementer, kräkningar, urin	Neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel utan ammoniak utspätt i ljummet vatten
Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot, svårare fläckar av choklad och fett	Tvättnafta, lacknafta
Färgkritor, läppstift, tusch	T-sprit 50 % späd med vatten
Stearin, tugggummi	Kylspray eller lägg en plastpåse med isbitar på fläcken. Skrapa sedan försiktigt

Skötselråd karmar

Alla våra karmar är tillverkade i helträ. Det understryks att trä är ett levande material som påverkas av yttre faktorer som luftfuktighet, temperatur och solljus. Det kan därför inte uteslutas av rörelse/ändringar i träet kan komma att påverka ytan, för exempel gulning vid kvistar och sprickor utvändigt. Kvistgulning är ett trätekniskt fenomen som inträffar av sig självt vid användning av kvistförsegling. Kvistförseglingen kan bidra till med att eliminera denna process. Skulle ovannämnda ändringar inträffa anses detta inte som en fel på produkten.

Karmar i övriga träslag än furu: Följ skötselanvisning för innerdörrar med samma ytbehandling.

Garanti och reklamation

Kvittot vid köp av produkt gäller som garantibevis. Felmonterad produkt omfattas inte av produktgarantin. Se våra garantivillkor på www.dooria.se. Om det visar sig att reklamerad produkt är felmonterad förbehåller vi oss rätten till att debitera kostnader i samband med besiktning. Garantier gäller ej om produkt bearbetas efter mottagande.

Kakelbranschen
informerar

Skötsel av kakel och klinker

bygg
keramik
rådet

Städråd för väggar och golv med ytskikt av keramiska plattor!

I denna folder redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas.

Råd och rekommendationer

Väggar och golv med keramiska plattor är i princip underhållsfria.

Ytskikt av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till nedsmutsningen och avtorkning vid spill.

Här redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas. Informationen är utarbetad av Byggkeramikrådet och är en generell vägledning. För mer detaljerad vägledning för specifika keramiska plattor och/eller förutsättningar hänvisas till respektive leverantörs information.

Materialfakta

Keramiska beläggningar består av keramiska plattor monterade på underlaget med fästmassa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa. Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, granitkeramik, mosaik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor

Tillverkas av lera som ger relativt poröst gods. Vattenabsorption (ett mått på porositet) är 10–20%. Kakelplattor är alltid glaserade. De är avsedda för väggbeklädnader och används endast inomhus i vårt klimat.

Klinkerplattor

Tillverkas av leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10%, vanligtvis mellan 0 och ca 6%. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som golvbeläggningar och väggbeklädnader.

Mosaik

Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som levereras och monteras i form av ark, normalt 30x30 cm. Arken sammanhålls vanligen av nät på baksidan. Mosaik förekommer även i andra material, t.ex. glas, metall och natursten.

"Granitkeramik"

Klinkerplattor i porslinskvalitet som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får mycket låg

porositet. Vattenabsorptionen är under 0,5%. Plattorna kan vara oglaserade, glaserade eller polerade. De kan tillverkas i stora format.

Cottoplattor, "terracotta"

En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet, ibland upp till 20%. Cottoplattor är oglaserade. De har rustik karaktär och kräver normalt ytbehandling vid montering och användning.

Regelbunden rengöring – dag/veckostädning

Alla typer av keramiska plattor kan rengöras med vatten och ett neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel (pH 7,5 – 9,5), så kallat allreningsmedel.

Väggar

Rengörs med våttorkning med fiberduk eller motsvarande och eventuell eftertorkning.

Golv

Daglig rengöring görs normalt med torr mopning för att samla upp partiklar och damm.

Veckorengöring görs med våtmopning med vatten och neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel. Alternativt används i offentlig miljö städmaskin, avsedd för daglig städning och rent vatten utan rengöringsmedel. Oglaserade keramiska plattor med viss öppen porositet i ytan,

skönjbart vattenabsorberande, kan alternativt rengöras med våtrengöring med vatten och såplösning. Såplösningen kan till en del tränga in i denna typ av plattor och fungera som skydd mot framtida nedsmutsning.

Denna metodik får absolut inte i något sammanhang användas på andra, tätare typer av keramiska plattor, såsom glaserade plattor eller alla typer av tätsintrade keramiska plattor (granitkeramik). Såplösningen lägger sig på dessa typer av plattor som en fet hinna och skapar ökad nedsmutning och försvårad rengöring. Har detta felaktigt gjorts måste fetthinnan av såpa rengöras med vatten och medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel (pH 9,5 – 12), så kallat grovrengöringsmedel, i en eller flera behandlingar.

Rengöring av specifik nedsmutsning och/eller fläckar

Väggar

I våtutrymmen kan kalkavsättningar på plattor och fogar bildas över tiden i områden med kalkrikt vatten. Kalken kan avlägsnas med våttorkning med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel (pH 2 – 5). Inför sådan rengöring måste alltid fogarna mättas med vatten före behandlingen så att inte surt vatten tränger in i fogarna och löser upp cementen i fogmassan.

Efter behandlingen är det viktigt att ytorna sköljs mycket noggrant med rent vatten.

Golv

Golv med kalkbildningar

I våtutrymmen kan, på samma sätt som väggar, kalkavsättningar bildas och detta behandlas på samma sätt som för väggar. Möjligen med extra uppmärksamhet på vattenmättnaden av fogarna före behandlingen och på rengöringen med rent vatten efter behandlingen, så att inget surt rengöringsmedel påverkar fogarna.

Golv med fogrester från installationstillfället

På golv generellt finns det en risk att dålig rengöring i byggskedet lämnar kvar en slöja av fogmassa/cement, som inte alltid är skönjbar för ögat. Detta visar sig först efter några månaders normal städning och då i form av allt sämre möjlighet att få golvet rent. Smutsen löses, men omfördelas och blir kvar och byggs på i den råa ytan som fogmasseslöjan medför.

Detta problem måste lösas i två steg. Först måste golvet noggrant rengöras med vatten och grovrengöringsmedel i en eller flera behandlingar, med efterföljande sköljning med rent vatten. Därefter måste golvet rengöras med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel i en eller flera behandlingar och med efterföljande noggrann sköljning med rent vatten. Om istället endast vatten och surt rengöringsmedel används

förmår inte rengöringsmedlet tränga igenom smutsskiktet som bildats och lösa upp cementen i slöjbildningen.

Surt rengöringsmedel kan inte användas på keramiska plattor med metallinnehållande glasyr eller ytbeläggning, eftersom det sura rengöringsmedlet då kan ge frätskador på metallen.

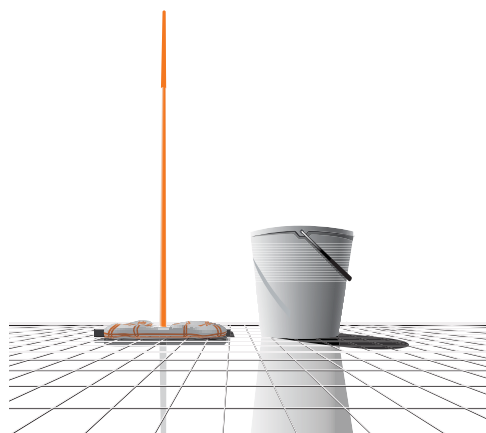
Golv i badanläggningar, storkök, livsmedelsindustri och liknande

Golv i dessa typer av anläggningar utsätts för mycket nedsmutsning och/eller spill och är under långa perioder våta. Keramiska plattor väljs oftast med halkdämpande egenskaper, vilket medför att ytan har en viss struktur. Ett effektivt och rationellt sätt att rengöra sådana golvytor är renspolning med högtrycksspruta. Normalt används endast rent ca 60 gradigt vatten i högtryckssprutningen.

Rengöring vid särskilda behov

Vid behov kan medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten spridas/dimmas ut över torrt golv 3 – 4 minuter innan högtryckssprutningen genomförs. Vid särskilda behov kan surt rengöringsmedel spridas/dimmas ut över golvet innan högtryckssprutningen genomförs, men golvet måste då vara fuktigt/vått så att inte fogarna skadas vid behandlingen.

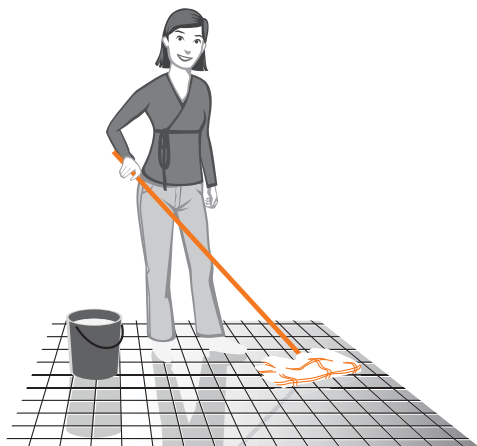
Trycket i sprutan bör inte vara högre än 50 bar, för att undvika att fogarna skadas av trycket i vattenstrålen. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas 15 – 20 cm från golvytan.

Fogar

Fogar i våtutrymmen kan över tiden få en beläggning av tvål- och hudrester i dusch/bad område. Beläggningen är grogrund för mögelpåväxt. Mjukfogar av silikonmaterial kan i sig själva utgöra grogrund för mögelpåväxt. Fogar i dessa områden måste därför regelbundet rengöras med svagt eller medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Moderna cementbundna fogmassor har oftast en vattenavvisande karaktär, som påtagligt minskar risken för mögelpåväxt och minskar rengöringsbehovet över tiden.

Rengöring efter installation – byggstädning och i vissa fall efterbehandling

Byggstädning

Korrekt utförd byggstädning är avgörande för att skapa rätt förutsättningar för den regelbundet återkommande städningen. Speciellt på golv kan rester av fogmassa bli kvar på ytan när avtvättning gjorts efter fogningen av plattbeläggningen. Leverantörer av oglaserade, glaserade eller polerade tätsintrade keramiska plattor anser att golv, efter fogning och härdning, alltid ska rengöras med surt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Fogen måste ha härdat 2-4 dygn beroende på fabrikat, innan efterrengöring kan genomföras. För att det sura rengöringsmedlet inte ska sugas in i fogen är det viktigt att fogen mätts ordentligt med rent vatten före behandlingen. Efter rengöringen ska ytan sköljas noga med rent vatten.

Fogning av Cottoplattor

Läggning av cottoplattor på golv fodrar alltid speciella åtgärder inför fogningen för att rester av fogmassan inte skall sugas in i de oftast mycket porösa plattorna. Därför rekommenderas att man följer anvisningarna från tillverkaren av de specifika cottoplattor som används.

Efterbehandlingar

Generellt behöver inte och ska inte keramiska plattor efterbehandlas.

Tätsintrade plattor av alla slag och glaserade plattor får på inga villkor efterbehandlas. Oglaserade klinkerplattor med viss porositet kan behandlas med speciella så kallade sealers. Äldre golv med denna typ av plattor kan även ha behandlats med så kallad klinkerolja.

Cottoplattor behöver oftast ha en ytbehandling, för att inte smutas för hårt, vilket nog vanligtvis görs i form av en behandling hos tillverkaren. Om inte detta förfarande används ska efterbehandling göras enligt tillverkarens rekommendation för den specifika platttypen.

Golvvårdsvaxer av olika slag avsedda för andra golvmaterial får aldrig användas till keramiska plattor.

Fläckar

Spill och läckage ska alltid torkas upp med en trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier bör man alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengörings-effekten på en liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Nedan några vanligen förekommande föreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel.

Livsmedelsfläckar, öl/vin, fett eller metallskrap av aluminium (lättmetall) tas bort med alkaliskt rengöringsmedel i vatten, såsom allrengöringsmedel, grovrengöringsmedel eller målarsoda.

Maskinoljefläckar, asfaltfläckar, skrapmärken av gummi eller stearin/paraffin tas bort med organiskt lösningsmedel såsom lacknafta, aceton, teknisk alkohol (T-röd) eller rengöringsbensin.

Rostfläckar, kalkfläckar eller skrapmärken av stål/järn tas bort med surt rengöringsmedel i vatten, såsom ”Klinkerrent”, ättiksyra/ättiksprit eller citronsyra.

Färgfläckar som torkat tas bort mekaniskt med rakblad eventuellt kombinerat med värmepistol.

Kraftigt färgade fläckar kan blekas med hjälp av kloridhaltiga rengöringsmedel såsom Klorin i vatten.

Gå in på
www.bkr.se
och läs mer
om kakel
och klinker!

Bygggeramikrådet
Högbergsgatan 27
116 20 Stockholm
Tel: 08-641 21 25
info@bkr.se ■ www.bkr.se

SKÖTSELRÅD FÖR DITT VEDUM KÖK

VÄLKOMMEN TILL DITT NYA VEDUM KÖK!

Genom att sköta ditt nya kök på rätt sätt håller du det nytt och fräscht längre. Ytor har olika beläggning och reagerar olika i kontakt med rengöringsmedel och kemikalier. Här är några råd som ditt nya Vedumkök mår bra av.

SKÅPSTOMMAR

Skåpstommarna är i allmänhet uppbyggda av melaminbelagd spånskiva. Melaminskiktet är hårt och mycket lätt att rengöra. Det är dessutom mycket resistent mot olika kemikalier. För rengöring rekommenderas att:

- Torka med en fuktig trasa och diskmedelslösning. Koncentrerat handdiskmedel kan också användas.
- Om ytan är mycket smutsig kan en blandning av 1 del aceton och 3 delar T-sprit användas.
- Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt.
- Eftertvätta alltid med rent vatten och torka torrt så att vatten inte blir stående och tränger in i befintliga skarvar, speciellt gäller detta i luckornas kanter.
- OBS! Placera inte kaffebryggare eller vattenkokare så att ångan strömmar upp mot ljusramplisten eller underkant på skåp och luckor.

MÅLADE, FOLIERADE OCH MELAMINBELAGDA YTOR

Rengörs med milda och i hushåll vanligt förekommande rengöringsmedel. Använd en fuktig trasa med rengöringsmedel. Eftertorka med enbart vattenfuktad trasa så att rengöringsmedlet avlägsnas. Torka sedan med torr trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Lacknafta eller bensin kan användas för borttagning av svåra fläckar. Tänk på att alltid torka av under diskbänkskåp och luckornas kanter. De är inte avsedda att klara vatten som blir stående. Torka även av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen. Bättringsmåla slagmärken/skador omgående på målade luckor för att slippa fuktskador. Tänk på att fläckar och repor upplevs mer synliga på svarta och mörka kulörer.

LACKERADE OCH LASERADE FANERYTOR

Rengör fördelaktigast med endast fuktig trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Thinner får ej användas.

TÄNKVÄRT

VARFÖR SER INTE MITT KÖK UT SOM I UTSTÄLLNINGEN/ KATALOGEN?

Tänk på att trä är ett levande material som inte har samma struktur/ utseende genom hela trädet. Detta kan även påverka kulörer som påföres så de inte blir identiska alla gånger. Ljusfall och ljussättning kan påverka synintrycket, färger kan få olika nyanser beroende på lamptyp och mängden "naturligt" ljus. Men charmen med ett träkök är just att alla delar inte är identiska utan man kan se vissa variationer och detta berättigar därför normalt inte till reklamationer.

VARFÖR ÄR DET FÄRGSKILLNAD MELLAN MASSIVA OCH FANERADE DETALJER ELLER DETALJER I LAMINAT?

Detta är ett faktum då vissa material ej är lämpliga till vissa detaljer. T.ex. har en fanerad sockel överlägsna egenskaper gentemot en homogen sockel vad gäller formbeständighet. Homogent trä har en förmåga att "slå" och "vrída" sig, och det vill man inte.

VARFÖR SER KÖKET "BROKIGT" UT?

Trä är som ett levande material och mognar en tid efter montering. Vissa träslag har en mognadstid på över 6 månader. Detta skall finnas i åtanke när man köper träluckor att de måste tillåtas mogna, detta berättigar normalt inte till reklamationer.

VARFÖR "GULNAR" MINA LUCKOR?

Ljusa målade luckor har viss benägenhet att "åldersgulna" beroende på bland annat ljuspåverkan. Kraftig rökning och vitmålade kök hör inte ihop. Nikotinet gör att luckorna gulnar, ingen vit färg motstår detta.

VARFÖR "SLÅR" SIG MIN LUCKA?

Ett nybyggt hus som ej är fullt uttorkat innehåller en mängd fukt. Även i ett gammalt hus kan fuktigheten variera kraftigt mellan årstiderna. Och detta kan leda till att framför allt "större" luckor i trä kan bli skeva, då de torkar mer från en sida än den andra. Ibland kan detta avhjälpas med magneter på lucka och i stomme. Detta fenomen kan inträffa i skafferiskåp där man har en ventil med friskluft. Den luften är normalt fuktigare än inomhusluften. Massiva träluckor är alltid ett levande material och utsätts hela tiden för olika fuktighetskvoter i luften vilket gör att luckorna alltid kommer röra sig lite. Detta berättigar normalt inte till några reklamationer.

VARFÖR GÅR INTE LUCKORNA ATT JUSTERA?

Det beror sannolikt på att skåpen inte är monterade korrekt. Kontrollera med vattenpass att de sitter rätt, både lodrätt och vågrätt. Om väggarna inte är jämna, lägg något mellan skåpet och väggen så att skåpet inte dras ur vinkel när det skruvas fast i väggen.

SKÖTSELRÅD FÖR BÄNKSKIVOR

LAMINATBÄNKSKIVOR

MATERIALET

Stommen i bänkskivan består av högvärdig snickeri-spånskiva. Tillverkningen kontrolleras regelbundet så att avgången av fri formaldehyd håller sig väl under fastställda gränsvärden. Laminatet på ovansidan är ett högtryckslaminat, som till mer än 65% består av kraftpapper, impregnerat med fenolharts. Över detta ligger ett tryckt mönsterpapper, täckt med melamin. Undersidan är klädd med laminatbalans med inbyggd fuktspärr av Polyeten.

Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas i godkänd anläggning för industriell förbränning.

RENGÖRING

Rengör laminatyten regelbundet med vatten och handdiskmedel. En mjuk nylonborste kan användas på svårare fläckar på en laminatyta med struktur. Vid rengöring använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatyten som t ex skurpulver, stålull, nylonsvamp eller liknande. Detta kan repa ytan. Vid envisa fläckar går det bra att använda medel som T-sprit, laminatcleaner eller aceton. Undvik att koncentrerade mineralsyror och starkt färgande ämnen såsom jod, vätesuperoxid och bläck kommer i beröring med plastlaminatyten. Dessa ämnen förorsakar frätskador eller missfärgningar. Viktigt att vatten inte blir stående mellan bänkskiva och spis eller bänkskiva mot diskbänk. Sådana skarvar skall vara silikonbehandlade så att fukt inte kan tränga in och bli stående i skarvarna.

Laminatbänkskivor tål värme upp till max 180°. Kastruller och stekpannor som tas direkt från spisen kan ha en temperatur ända upp till 350°, keramikhållar ger ännu högre värme. Använd därför alltid underlägg när du ställer kastruller och stekpannor på bänkskivan. Om du har en spishäll som är infälld i skivan, måste du tänka på att kokkärl alltid står helt på hällen och inte delvis över laminatyten.

Laminat är hårt, men mörka och/eller blanka ytor är känsliga för repor. Vanliga köksredskap åstadkommer normalt ingen skada, men ytan kan repas av keramiska kärl och vassa verktyg. Skär aldrig direkt mot bänkskivan, utan använd alltid skärbräda. Om bänkskivan har 1 mm eller 4 mm träkantslist från Vedum, skall denna oljas in en till två gånger per år.

Öppna inte diskmaskinen innan den är klar. Om man måste öppna innan torkningen är klar så öppna luckan helt. Torka sedan av vattnet som bildas på bänkskivans underkant när varm ånga släpps ur maskinen. Glöm ej att torka av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen.

TRÄBÄNKSKIVOR

MATERIALET

De flesta massiva träskivor tillverkas av trä från norra halvklotet. Vissa träslag kommer från odlingar eller skogar på södra halvklotet. Överallt där så är möjligt används skogsråvara som uppfyller kraven enligt FSC, Forest Stewardship Council.

För att skapa en massiv träskiva sågas träet upp i stavar som sedan limmas ihop igen. Genom att först dela upp träet i mindre bitar och sedan limma ihop det igen, stabiliseras träet. Limmet som använts för att sammanfoga stavarna är en vattendispersion av PolyVinylAcetat (Vitolim). Vissa träslag kan vara behandlade med ett vax, som består av vegetabiliska oljor och naturliga vaxer. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas.

RENGÖRING/UNDERHÅLL OLJADE SKIVOR

Massiva bänkskivors fibrer skall mättas med olja för att bänkskivan skall bli formstabil samt stå emot fukt och smuts. Därför skall bänkskivan oljas in både på under- och ovansidan innan montering, annars finns risk för att bänkskivan böjnar. Efter montering skall bänkskivorna omedelbart oljas på samtliga sidor och kanter med rustik träolja. Lägg på ordentligt med olja och låt den suga in i en halvtimme, fördela och arbeta under tiden in överskottet av oljan med en trasa. För extra len ytan använder ni Scotch-Brite eller motsvarande, alternativt mjuk slipkloss (extra fin).

Arbeta i träets längdriktning. Gnugga sedan ytorna torra med en luddfri trasa. Om inte ytan torkas helt torr efter en halvtimme så kan den torka till en seg och kladdig yta som är svår att få bort. Var försiktig så att oljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan, särskilt luckorna. Upprepa behandlingen minst en gång första veckan, därefter en gång i veckan i tre veckor. Upprepa efter en månad, tre månader och sex månader. Behandla därefter bänkskivan en eller två gånger om året.

Observera att all behandling och underhåll skall utföras på torra skivor. Låt aldrig vatten bli stående på bänkskivan. Det finns då en risk att bänkskivan kan svälla och i värsta fall spricka. Torka därför torrt direkt och särskilt viktigt är det runt diskbänken.

Varning! De trasor och svampar du använt kan självantända då oljan oxiderar! Blöt med vatten och slå in i lufttätt eller elda under kontrollerade former!

RENGÖRING/UNDERHÅLL HÅRDVAXOLJADE SKIVOR

Bänkskivorna är vid leverans behandlade med en speciell olje- och vaxkombination som ger ett mycket slitstarkt ytiskt och ett bra skydd. De behöver inte behandlas före eller direkt efter montering om inte ytan skadats. För att bänkskivorna skall hålla sig vackra och ha ett fullgott ytiskt bör ni under första året kontrollera om era bänkskivor behöver underhållas så att ytan inte blir slitet eller skadad. Extra viktigt är kontrollen så att ändträet och kanterna har ett fullgott skydd, särskilt om ni har en underlimmad diskho där fukt kan tränga upp.

För dagligt underhåll, eller vid behov, används en lätt fuktad trasa med ljummet vatten. Den avtorkade ytan skall vara torr inom 1 – 2 minuter.

BÄTTRINGSBEHANDLING FÖR BÄNKSKIVOR MED NATUR HÅRDVAXOLJA

Ytan måste vara ren och torr. Vedum använder Osmo hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt (med artikelnummer 37005) som är färdig att använda, spädes ej men skakas/röres noga. Lägg på hårdvaxoljan tunt i fiberriktningen med en luddfri trasa (ingår ej i Vedums leverans). Lägg endast på en gång i ett tunt lager. Var noga med att inte lämna något överskott. Undvik att göra arbetet i direkt solljus. Var försiktig så att hårdvaxoljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan, särskilt luckorna, då den är mycket svår att ta bort. Låt torka 8 – 12 timmar, i normala klimathållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och sörg för god ventilation.

BÄTTRINGSBEHANDLING FÖR BÄNKSKIVOR MED VIT- ELLER SVARTPIGMENTERAD HÅRDVAXOLJA

Till normalt underhåll eller vid behov används Osmo hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt med artikelnummer 37005 till svartpigmenterad bänkskiva och Osmo Top-oil 3068 Natural med artikelnummer 37008 till vitpigmenterad bänkskiva. Om bänkskivan skadas eller ytan slipas ner så mycket att träets naturliga färg kommer fram så används den vitpigmenterade hårdvaxoljan 3188 Snö med artikelnummer 37006 eller den svartpigmenterade hårdvaxoljan 5290 Pitch Black med artikelnummer 37007 som grundbehandling på det skadade stället. Slipa den skadade delen trären med slippapper korn 180-240. Därefter görs ytan fri från damm innan behandling påbörjas.

Lägg på den pigmenterade hårdvaxoljan på samma sätt som den ofärgade. Låt torka 24 timmar, i normala klimathållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och sörg för god ventilation.

Ovanpå grundbehandlingen läggs sedan hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt med artikelnummer 37005 på den svartpigmenterade bänkskivan och 3068 Natural med artikelnummer 37008 på den vitpigmenterade bänkskivan enligt tidigare instruktion. Låt torka 8 – 12 timmar, i normala klimathållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och sörg för god ventilation.

Varning! Hårdvaxoljan innehåller oxiderande oljor vilka kan orsaka självantändning av organiskt material. Lägg därför alltid trasor och andra textilier som varit i kontakt med produkten i vatten – omgående efter avslutad användning alternativt blöt med vatten och slå in vattentätt eller elda under kontrollerade former! Osmo hårdvaxolja är i torr tillstånd helt giftfri och godkänd enligt EN71.3 och DIN 53160.

OM OLYCKAN ÄR FRAMME

Om ytan på din massiva träskiva har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste en vaxad skiva behandlas med primer och vax som om den var obehandlad. Det material du behöver hittar du hos din byggmaterialhandlare eller färghandlare.

Slagmärken och repor kan många gånger repareras med varmt vatten, som får träet att svälla och återta sin form. Detta är lättast med trä som behandlats med rå linolja och svårast med en vaxad yta, men det kan alltid vara värt ett försök. Har du slipat ytan, kan du alltid byta från olja till vax eller tvärtom, men ytan måste behandlas som om den var obehandlad. Väljer du olja, behandlar du enligt det schema som beskrivits tidigare. Väljer du vax, följer du fabriktens anvisningar. Massivt trä är ett levande material, och därför rör det sig med årstidernas växlingar. Upp till ± 2,5mm i djupled.

SKÄRBRÄDOR

Skärbrädorna är gjorda av en fuktrög spånskiva som är fanerad. Kantlisterna är av ABS-plast för att fukt inte skall tränga in i kanterna. Vid rengöring använd fuktig trasa. Använd vid behov diskmedel. Diska den aldrig i diskmaskin. Torka av skärbrädan efter rengöring. Låt den EJ dropporka i torkställ. Skärbrädorna är behandlade på samma sätt på båda sidorna. Vänd på den då och då för att få ett jämnt slitage.

STENBÄNKSKIVOR

BÄNKSKIVA AV GRANIT

Granit är ett naturmaterial som skiftar i utseende från gång till gång. De flesta sorter skiftar dock inte nämnvärt i utseende. När det gäller vissa granitsorter så förekommer det stick (sprickor). Detta är naturligt för vissa sorter och försämrar ej kvaliteten. I alla granitsorter finns det porer (hål) i ytan. I en del graniter finns det mer och i en del knappt alls. Detta försämrar dock ej kvaliteten. Porer är mer vanligt än ovanligt hos graniter. Granit är till skillnad från marmor och kalksten ett mycket tätt material, men man bör ej låta fettfläckar ligga någon längre tid på stenen, då dessa kan tränga ner i skivan. Till skillnad från vatten som förångas kan fettfläckar bli permanenta. En fettfläck måste alltid blötas bort för att gå ur granitskivan.

Granitskivorna är impregnerade vid leverans och behöver ingen speciell skötsel utan rengör vid behov med vanligt såpvatten. Blanda natursåpa eller stensåpa med 70-80% vatten i en duschflaska. Duscha bänkskivan med såpvattnet och låt dra i cirka tre minuter och torka bort. På så sätt underhåller man också bänkskivorna från fläckar och smuts. Granitskivorna skall vara så pass insåpade att vatten pärlar sig på ytan. Om granitskivan suger in vatten behövs mer underhåll. Får man en grå hinna på ytan som inte går bort med såpvattnet, betyder det att ytan är för fet eller övermättad. Normalt sett går detta bort med fönsterputs.

BÄNKSKIVA AV KALKSTEN ELLER MARMOR

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Syror finns till exempel i sura rengöringsvätskor, vin, ättika, kolsyra, fruktjuicer etc. Sten har en viss absorptionsförmåga. Den bör därför inte utsättas för färgade vätskor som kan tränga ner i stenen. Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Vid daglig rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa, mild diskmedel eller de specialmedel som finns för marmor och kalksten.

BÄNKSKIVA AV KOMPOSITSTEN

Det är ett material som till stor del liknar granit, men med en helt tät ytstruktur. Trots att kompositen är värmetålig bör den inte utsättas för värmechocker. Man bör därför vara försiktig med att ställa varma grytor och kastruller direkt på stenen. Att skära direkt på stenen avråds. För den dagliga skötseln används en vanlig disktrasa med lite diskmedel på.

DISKBÄNK I ROSTFRITT STÅL

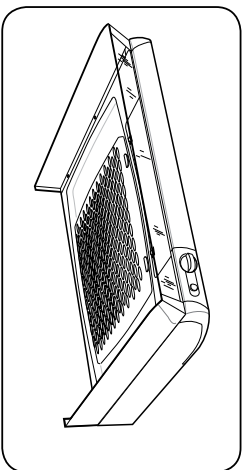
Diskbänkarna är gjorda av ett material som varken tar åt sig lukt eller smak. Det är inga problem att behålla sin diskbänk fräsch i flera år, om man bara tänker på att skölja och torka av diskbänken efter användning. Låt inte klorhaltiga vätskor stå i diskhon flera timmar, klor kan skada diskbänken. Rostfria ytor bör torkas av efter varje användning.

Låt inte vatten eller andra vätskor sjölvorka på ytan. Använd svamp eller disktrasa och vid behov mild såpa/diskmedel och vatten. Fläckar som ej försvinner vid normal avtorkning kan avlägsnas med mjuk borste eller flytande rengöringsmedel för rostfritt stål.

Använd ej rengöringsmedel med slipmedel eller som innehåller klor, jod, fluor eller kemiska lösningar som påverkar rostfritt stål. Använd ej hårda eller vassa föremål, syror, stålull eller liknande.

Missfärgning av den rostfria ytan kan även uppstå om ämnen med järninnehåll får ligga på den fuktiga ytan. Även vatten i vissa kommuner kan ge upphov till missfärgning. Missfärgningen kommer inte från det rostfria materialet. Matta partier får tillbaka sin lyster om man strör lite krita och gnuggar med mjuk trasa. Efter all rengöring skall diskbänken sköljas med vatten och torkas av. OBS! Det är viktigt att torka och gnugga i diskbänkens längdriktning.

FRANKKE

S BRUKSANVISNING Spiskåpa 251-10

SA HÅR ANVÄNDS SPISKAPAN

Funktion fig. 1

- A - Vred för spjält
- B - Tryckknapp för belysning

Vid matlagning öppnas spjället. Spjället stängs automatiskt efter max. 60 min. eller genom att vredet vrids till H.

Att flambuera under spisfåtkenspiskåpan är inte tillåtet. Tillräckligt med luft måste tillföras rummet när spisfåtkenspiskåpan används samtidigt med produkter som använder annan energi än el-energi, t.ex. gasspis, gas/braskaminler, ved/oljaepannor etc.

SKÖTSEL / Rengöring

Spiskåpan torkas av med våt trasa och diskmedel. Filtrret bör rengöras ca 2 gånger i månaden vid normal användning. Lossa filterkassetten genom att trycka in snäppena i framkant, tag isär filtret och avlägsna filterduken genom att lossa filterhållaren, **fig 2**. Blötligg filterduken och filterkurven i varmt vatten blandat med diskmedel. Filterkassetten (med filter) kan även diskas i maskin. Någon gång per år bör spiskåpan rengöras invändigt. Torka invändigt med våt trasa och diskmedel. Sätt tillbaka filterkassetten och tryck upp så att den låser fast i snäppena.

Risken för brandspridning ökar om spisfåtkenspiskåpan inte rengörs så ofta som anges.

BYTE AV LYSRÖR / LAMPFA

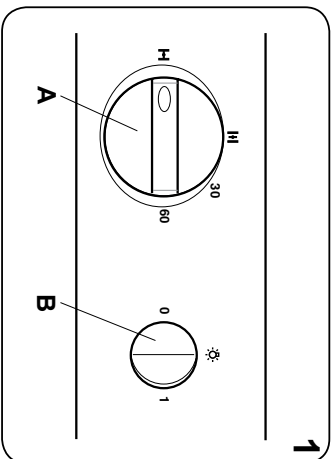
Lampglaset lossas genom att snäppena trycks i pliens riktning, **fig.3**. Lysröret/lampen är nu åtkomligt för byte. (Lysrör sockel G 23, kronljus sockel E14).

OM SPISKAPAN INTE FUNGERAR

Service

Kontrollera att sikringen är hel. Prova belysning och samtliga hastigheter så att Du vet vad som inte fungerar. Ring **FRANKE Futurums serviceavdelning 0912-40 500**. De hjälper till att konstatera felet och anvisar servicefråna så att Du får snabbaste och bästa service.

Produkten omfattas av gällande EHL-bestämmelser.

FIN KÄYTTÖOHJE Liesikupu 251-10

NÄIN KÄYTÄT LIESIKUPPUA

Toiminta, kuva 1

- A - Liesikuvun läppä säädin
- B - Valaisimen painonappi.

Ruuanlaiton yhteydessä läppä avataan. Läppä sulkeutuu automaattisesti max. 60 min jälkeen tai kun säädin käännetään asentoon H.

Liesiluvettimen tai - kuvun alle ei saa heikittää ruokaa. Jos liesiluvettimen kanssa käytetään yhtä aikaa jotakin muuta kuin sähköenergiaa käytettävä laiteita kuten takkaa, kanninaa, kaasulietettä, puu/öljylämmintia tms, on mitätväen korvauslaman tuonnista huoneiltaan huoneiltava.

HOITO/Puhdistus

Puhdistus liesikuvun pinnat kostealla pyyhkeellä ja miedolla astiainpesuainella. Älä käytä puhdistukseen hankausainetta tai liuottimia. Puhdistusta suositin normaalisaa käytössä noin kaksi kertaa kuukaudessa. Irrota suodatin, kuva 2. Irrota suodatimen osat toisistaan. Pese suodatintilina puristelemalla sitä lämpimässä pesuainevedessä. Suodatinta ja -ilmia voidaan pestä myös astiainpesukoneessa. Liesikupu tulee puhdistaa sisäpuolelta muutamaa kertaa vuodessa. Puhdistusta liesikuvun sisäpuolelta kostealla pyyhkeellä ja miedolla astiainpesuainella. Puhdistuksen topuksi aseta suodatimen osat paikalleen niin, että ne lukkiutuvat.

Huolehdi luuttimen säännöllisesti puhdistuksesta.

Mikäli siltä ei huolehdi, saattaa sinne kerääntyä rasva aiheuttaa palovaaran.

LAMPUNLOISTEPUKTEEN VAHTIO

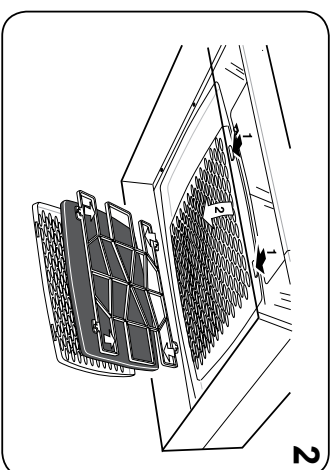
Irrota lampun/loisteputken lasi työntämällä lukitusasioja etuosaan painin, kuva 3. Tallin lampunloisteputki on helposti vaihdettavissa. (loisteputken, kanta G 23, kynttilälampun, kanta E 14).

MIKÄLI LAITE EI TOIMI / Huolto

Tarkista, että sulake on ehjä. Kokeile valaisinta ja ei kynttilä-oppuksia, jotta tiedät mikä ei toimi. **Soittamalla Honkolinni Professional, puh. 03-225 49 00**. Saa tiedon lähimmästä huoltoilikkeestä.

TAKUU

Vainmistäjä antaa laitteelle yhden vuoden takuun ostopäivästä lukuun ottamatta raakaaine - ja valmistusvirhiden varalta. Säälyä ostokuitti.

N BRUKSANVISNING Volumhette 251-10

SLIK BRUKER DU VOLUMHETTEN

Funksjon fig. 1

- A - Vrider for spjeld
- B - Trykkknapp for belysning

Ved matlagning åpnes spjeldet. Spjeldet stenges automatisk etter max. 60 min. eller ved å vri spjeldet til H.

Der er ikke tillatt å flambuera under volumhetten. Tiltsekkelig med luft ma tilføres rommet nar volumhetten benyttes samtidig med produkter som bruker annen energi enn elektrisk energi, f.eks. gass topp, gass varmeovner, ved/oljefyr, etc.

VEDLIEKHELD / Rengjøring

Volumhetten tørkes av med fuktet klut og vaskemiddel. Filtrret bør rengjøres ca 2 ganger i måneden ved normal bruk. Ta løs filterkassetten ved å trykke inn snøppene i framkant, ta ned filtret og friggj filterduken ved å løsne filterholderen, **fig 2**. Bløtlegg filterduken og filterkurven i varmt vann med oppvaskemiddel. Filterkassetten (med filter) kan også vaskes i oppvaskemaskin. Noen ganger pr. år bør volumhetten rengjøres invendig. Tørk invendig med fuktet klut og oppvaskemiddel. Sett tilbake filterkassetten og trykk opp silk at den låser fast i snøppene.

Fare for brannspredning øker hvis volumhetten ikke rengjøres så ofte som angitt.

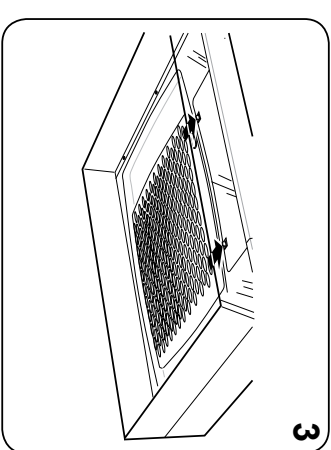
BYTTE AV LYSRÖR

Lampglaset løsnes ved å trykke snøppene i pliens retning, **fig.3**. Lysrøret er nå tilgjengelig for byte. (Lysrör sockel G 23, kronelys med E14 sockel)

HVIS VOLUMHETTEN IKKE FUNGERER

Service

Kontroller at sikringen er hel. Prøv belysning og alle hastigheter slik at Du vet hva som ikke fungerer. Ring **Nimnor AS, Moss, tel 069-25 22 30**. De hjelper til med å konstaterer feilen og anviser silk at Du får raskeste og beste service.

DK BRUGSANVISNING Emhætte 251-10

SÅDAN ANVENDES EMHÆTTE

Funktion fig. 1

- A - Vrider til spjæld
- B - Trykknapp til belysning

Ved madlavning åbnes for spjældet. Det lukkes automatisk efter maks. 60 minutter eller ved at dreje knappen til H.

Der må ikke flambøres under emhætten. Der skal være tilstrækkelig lufttilførsel i rummet, når emhætten er i brug samtidig med elementer, som bruger anden energi end el, fx gaskolofur, gasovn eller brændeovn, etc.

VEDLIEGHELD/ELSE / Rengjøring

Emhætten aftøres med en fugtig klud og opvaskemiddel. Filtrret bør rengjøres ca. 2 gange om måneden ved normal brug. Filterkassen løsnes ved at trykke på knapperne på forkanen. Filtrret løsnes og filterdugen fjernes ved at løsne filterholderen, **fig 2**. Læg filterdugen og filterkurven i blød i varmt vand med opvaskemiddel. Filterkassen (med filter) kan også vaskes i opvaskemaskinen. Et par gange om året bør emhætten rengøres invendig. Åbn den invendig med en våd klud påført opvaskemiddel. Sæt filterkassen tilbage og tryk den op, så den klikker på plads.

Brandrisikoen øges, hvis emhætten ikke rengøres så ofte som anbefalet.

UDSKIFTNING AF LYSSTOF RØRLAMPFA

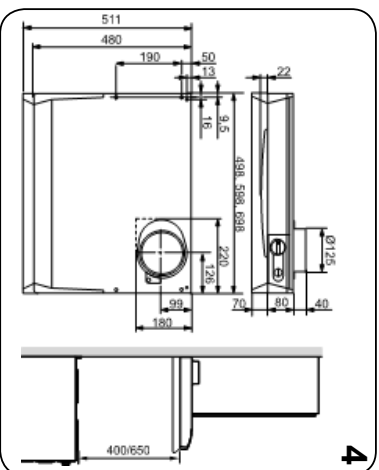
Lampglaset løsnes ved at bevæge skyderne i pliens retning, **fig.3**. Lampen/røret kan nu udskiftes. (Lysstørfør sockel G 23, kronlys med E14 sockel)

HVIS EMHÆTTE

Kontroller, at sikringen er i orden. Åbnrøv lyset og samtliga hastigheder for at konstaterer, hvad der ikke fungerer.

DTS - Dansk Total Service. Ring til **FRANKE Futurums serviceafdeling på tlf. +46 (0)912-40 500**.

De hjælper med at lokalisere fejlen og anviser nærmeste serviceværsted, så får du den bedste og hurtigste service. Produktet er omfattet af gældende branchestemmelser.

S

TILBEHØR

Turnsats for anslutning til inkanal.

Flåktoverskåp (skåphøjde 110 cm), Konsolsats.

TEKNISKE UPPGIFTER

Bredde: 50, 60, 70 cm

Øvrige målt: **se fig. 4.**

Elslutning: 230 V ~ med skyddsjord

Belysning mod 250: Kronlys sokkel E14, 40 W

Belysning mod 250-10: Lysstof sokkel G 23

11 W bredde 70 og 60 cm

9 W bredde 50 cm

INSTALLATION

Åbledning av udlæsningsluften skal utføres i enlighet med forskrifter utarbejdet av berørt myndighet. (Boværket) Utlæsningsluften får inte ledes in i røkkekanal som används för avledning av røkgasser från t.ex. gas/oljekamner, vedoljeførnor etc.

Innen produktet används av personer med nedsatt mental, sensorisk eller fysisk formåga, eller av barn, ska de informeras om hur produktet är avsedd att användas.

Montering anslutningsstus med spjæld

Utluftningen levereras inntil spjældkåpen. Spjældaxelen A plasseres i øgelen under spjæld-loeket, fig 5. Se til at klackarna B hamnar under plåtkanten. Dorett snapper fast.

Montering spjældkåpa

Spjældkåpen kan plasseres under eller innfållt i skåpraden, se framrisiden respektive fig 6.

Avstanden mellom spis og kåpa måste vara minst 40 cm. Vid gasspis ska avståndet till 65 cm.

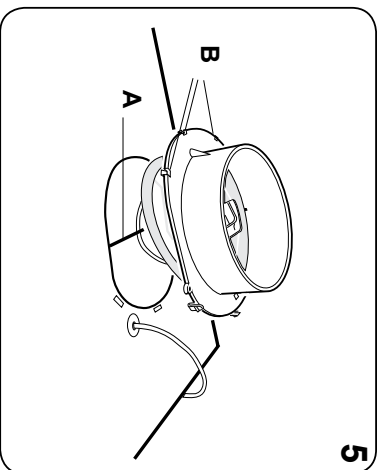
Kåpen kan även monteras med hjälp av konsoler som kan kjøbes som tilbehør, fig. 7. Anvisning for montering av tilbehør medfølger dessa.

Elektrisk installasjon

Spjældkåpen levereres med stadd och jordad stikkpropp för anslutning till jordet vägguttag.

Innjustering

Se separat anvisning.

FIN

LISÅVARUSTEET

Normilittäntäsarja (normilittäntää varten)

Tuuletinhylykko (kaapin korkeus 110 cm), Kannattinsarja.

TEKNISET TIEDOT

Leveys: 50, 60, 70 cm

Muut mitat: **katso kuva 4**

Sähköliitäntä: 230 V ~, maadoitettu pistotulppa

Väläisin, malli 250: Kynnittilämpöputki, kanta E14,40W

Väläisin, malli 250-10: Lohseputki, kanta G 23,

11 W leveys 60 tai 70 cm

9 W leveys 50 cm

ASENNUS

Poistolinjan ulosjohtamisessa on noudatettava viranomaisen määräykset. Lueohjeita ei saa liittää sellaiseen saavunhoimiin, jota käytetään myös muiden saavunsojien poistoon (esim. puuöljylämmittin, kaasuoiljykammi jne.)

Ennen kuin tuote annetaan henkijälle tai fyysisillä kyvyillään tai aistillaan rajoittuneiden henkilöiden tai lasten käyttöön, heille on selvitettävä, miten tuotetta käytetään.

Läpiliitteen asennuskaukukseen asennus

Asennuksessa tarvittavat osat toimitetaan liesikuvun mukana.

Läpääkseli A sijoitetaan silmukkaan läppäkannen alle.

kuva 5. Tarkista, että muoviosat B tulevat peilitreunan alle.

Kaulus lukittuun päkkälteen.

Liesikuvun asennus

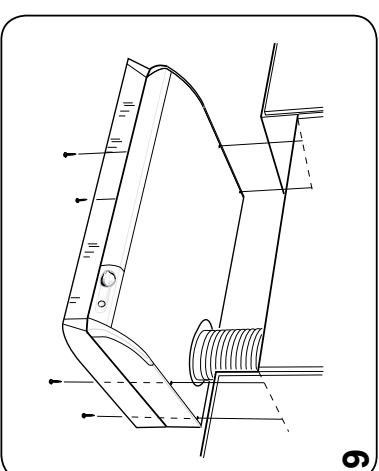
Liesikupu voidaan sijoittaa kaappiriviston alle, **kuva 6,** tai upottaa siihen.

Lieden ja kuvun välisen etäisyyden tulee olla vähintään 40 cm. Kaasuliitännässä etäisyyden tulee olla vähintään 65 cm.

Kupu voidaan asentaa myös kannattimen avulla, jotka voi ostaa lisävarusteena, **kuva 7.** Lisävarusteiden mukana on omat asennusohjeensa.

Sähköliitäntä

Sähköliitäntää varten liesikuvussa on maadoitettua pistotulppalia varustettu liitäntäpöytä.

N

TILBEHØR

Kanalsett for tilkobling til ventilasjonskanal.

Ventilatorskåp (høyde 110 cm), Vegglekse.

TEKNISKE DATA

Bredde: 50, 60 og 70 cm

Øvrige målt: **se fig. 4.**

Ei. Tilkobling: 230 V jordet

Belysning mod 250-10: Lysstof sokkel G 23

11 W bredde 70 og 60 cm

9 W bredde 50 cm

INSTALLASJON

Utlæsningsluften kan ikke ledes inn i pipens røkkekanal/hvis denne brukes for oppvarming. Åbledning av udlæsningsluften skal utføres i henhold til forskrifter fra berørt myndighet. (Bygningskontrollen). Ventilasjonen av rommet må tilpasses slik at volumfarten ikke lager problemer for andre pipeutluede oppvarmingsystemer i huset.

Før produktet anvendes av personer med nedsatt mental, sensorisk eller fysisk evne, eller av barn, må de informeres om hvordan produktet er ment å bli benyttet.

Montering stuss med spjæld

Stussen ligger ved levering inne i volumfarten. Spjældakselen A plasseres i bøylene under spjældloket, fig 5. Se til at festene B hamner under plåtekanten. Stussen snepper fast.

Montering volumfarte

Volumfarten kan plasseres under eller innfållt i skåprekken, se framrisiden respektive fig 6.

Avstanden mellom komfur og volumfarte må være minst 40 cm. Ved gasskomfyr økes avstanden til 65 cm.

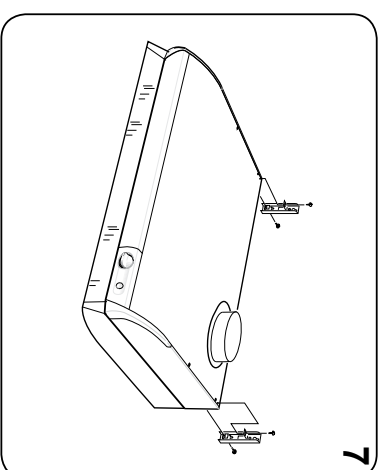
Volumfarten kan også monteres ved hjelp av vegglestere som kan kjøpes som tilbehør, fig. 7. Anvisning for montering av tilbehør medfølger tilbehøret.

Elektrisk installasjon

Volumfarten leveres med ledning og jordet støpseil for tilkobling i jordet stikkontakt.

Innjustering

Se separat anvisning.

DK

TILBEHØR

Rørstuds til tilslutning til attraks kanal

Øverskåp til emhætte (skåshøjde 110 cm), Konsolsæt

TEKNISKE DATA

Bredde: 50, 60 og 70 cm

Øvrige målt: **se fig. 4.**

Ei-tilslutning: 230 V med jord.

Belysning model 250: Kronlys sokkel E14, 40W

Belysning, model 250-10: Lysstoffør, sokkel G 23

11 W bredde 70 og 60 cm

9 W bredde 50 cm

INSTALLATION

Åbledning af udlæsningsluft skal udføres i overensstemmelse med gældende forskrifter fra den relevante myndighed. Udlæsningsluften må ikke ledes til attraks kanal, som anvendes til afledning af røggasser fra brugsenstande som bruger anden energi end elektricitet, fx gasoliekamner, brændeovne, etc.

Før produktet anvendes af børn eller af personer med nedsatte mentale, sensoriske eller fysiske evner, skal de informeres om, hvad det skal bruges til.

Montering af tilslutningsstuds med spjæld

Udluftningsudstyret er ved leveringen monteret i emhætten. Spjældakslen plasseres i åbningen under spjældloget, fig 5. Sørg for, at klampene B sidder under pladens kant. Udstyret klikker på plads.

Montering af emhætte

Emhætten kan plasseres under eller indbygget i overskåp, se forsidene, respektive fig 6.

Avstanden mellom komfur og emhætte skal være minst 40 cm. Ved gasskomfurer øges avstanden til minst 65 cm.

Emhætten kan monteres ved hjelp af konsoller, som kan kjøbes som tilbehør, fig 7. Monteringsanvisning til tilbehør følger med udstyret.

Elektrisk installasjon

Emhætten leveres med ledning og stikk til jord eller stikk til tilslutning til væggbryter med jord.

Justering

Se separat anvisning.

Skötselråd

för målade väggar och tak

Var försiktig med nymålade ytor. Färgernas slutliga goda egenskaper uppnås först efter ett par veckor, varför försiktighet bör beaktas när det gäller slitage, repkänslighet och uppglansning. Efter härdningstiden använd handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel som inte innehåller lösningsmedel. Använd aldrig sprit eller starka lösningsmedel.

Matta vägg- och takfärger.

Milltex 2, Milltex RF, 5, 7, Pashmina och Kashmir

NORMAL RENGÖRING: Matta ytor är generellt känsliga för uppglansning om man gnider på ytan. Kan också bli flammig, framför allt vid kraftig tvättning. Vid rengöring torka därför av ytan försiktigt med en väl urvriden trasa.

Halvmatta och halvblanka färger.

Milltex 20 och Tålig Halvmatt.

NORMAL RENGÖRING: Gör ren ytan med handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Tvätta alltid nedifrån och upp. Skölj med vatten och ventilerare därefter för att minska fuktigheten i luften.

FLÄCKBORTTAGNING: Handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Med utspädd ättiksyra (matättika) avlägsnar man rostfläckar. Svarta missfärgningar kan uppstå när man gnider metall mot färgytan. Radera bort dem med ett suddgummi.

**Sanitets-
porclin**

Nyhet!

a-collection
– kvalitet till rätt pris

Skötsel

Sanitetsporslin är ett ytterst lättskött material. Det finns dock några saker att tänka på för att förlänga livslängden på ditt porslin. Använd inte slipande rengöringsmedel när du rengör ditt porslin, eftersom det vid upprepat bruk skadar glasyren. Eventuella missfärgningar avlägsnas med citron- eller vinsyra. Använd en lätt fuktad trasa till att gnida bort fläcken med syran. Skölj sedan noggrant. Eventuella kalkfläckar avlägsnas med hushållsättika, gärna något uppvärmd. Ta för vana att rengöra porslinet ofta och regelbundet. Då har smuts och kalk svårare att få fäste.

Vedlikehold

Sanitetsporselen er et meget enkelt materiale å vedlikeholde. Det finnes imidlertid et par ting å tenke på for å forlenge porselenets livslengde. Ikke bruk skuremiddel når du rengjør porselenet, siden dette vil skade glasuren ved gjentatt bruk. Eventuelle misfarginger fjernes med sitron- eller vinsyre. Bruk en lett fuktet klut til å gni bort flekken med syren. Skyll deretter nøye. Eventuelle kalkflekker fjernes med husholdningseddik, gjerne noe oppvarmet. Gjør det til en vane å rengjøre porselenet ofte og jevnlig. Da er det vanskeligere for smuss og kalk å få festet seg.

Pleje

Sanitetsporcelæn er et yderst plejevenligt materiale. Du kan dog tage visse forholdsregler for at forlænge levetiden for porcelænet. Benyt ikke slibende rengøringsmidler, når du rengør porcelænet, eftersom det ved gentagen brug beskadiger emaljen. Evt. misfarvninger kan fjernes med citron- eller eddikesyre. Benyt en letfugtet klud med syre til at gnide pletter væk. Rens derefter grundigt med vand. Evt. kalkpletter fjernes med husholdningseddike, gerne lun-kent. Rengør porcelænet hyppigt og regelmæssigt. På den måde får snavs og kalk vanskeligere ved at sætte sig fast.

Hoito-ohjeet

Saniteettiposliini on erittäin helppohoitoinen materiaali, mutta sen hoidossa on syytä kiinnittää huomiota muutamaiin seikkoihin käyttöiän pidentämiseksi. Älä käytä hankaavia puhdistusaineita, sillä niiden toistuva käyttö vahingoittaa pinnoitetta. Mahdolliset värjäytymät poistetaan helpoiten sitruuna – tai viinihapolla. Hankaa tahraa varovasti kostutetulla liinalla ja hapolla. Huuhtelee huolellisesti. Kalkkisaostumat poistetaan helpoiten hieman lämmitetyllä talousetikalla. Säännöllinen puhdistaminen estää lian ja kalkin tarttumista kiinni posliinipintoihin.

Hooldamine

Sanitaartechnika on ülimalt kergestihoodatavast materjalist. Siiski tuleb silmas pidada nii mõndagi, et pikendada oma sanitaartechnika eluiga. Ärge kasutage poleerivaid puhastusvahendeid oma sanitaartechnika puhastamisel, kuna nimetatud vahendite korduvkasutamisel kahjustub glasuur. Tekkinud plekid eemaldada sidrun- või viinhappega. Kasutage kergelt niisket lappi pleki happega lahtihõõrumiseks. Loputage seejärel rohke veega. Tekkinud lubjaplekked on võimalik eemaldada majapidamisäädikaga, parema tulemuse saab leige äädikaga. Muutke endale tavaks sanitaartechnika sagedane ja reeglipärane puhastamine. Siis ei kogune nii kergesti lubjaplekked ega mustus.

Рекомендации по уходу

За санкерамикой чрезвычайно легко ухаживать. Тем не менее, она прослужит вам дольше, если придерживаться несложных правил. При чистке санкерамики не используйте абразивных средств, так как на глазури образуются царапины. Пятна легко удалить лимонной или винной кислотой. Потрите пятно смоченной в в кислоте влажной тряпочкой и тщательно ополосните водой. Известковый налет можно снять при помощи слегка подогретого столового уксуса. Лучшие результаты достигаются при частой и регулярной чистке санкерамики – тогда грязь и известь не успевают проникнуть глубоко внутрь.

Care instructions

Genuine vitreous china is one of the easiest materials to look after. However, there are some things you should bear in mind to make it last as long as possible. Never use abrasive cleaners as these will eventually damage the glazing. The best way to remove any discoloration is to use citric-or acetic acid. Use a damp cloth to rub away the stain with the acid. Then rinse thoroughly. Normal household vinegar is enough to remove any lime scale stains, preferably somewhat heated up. Make a habit of cleaning the porcelain often and regularly. This will prevent the dirt and lime scale from building up.

Tips 1#: Tänk på placering

När din rumstermostat är installerad på en lämplig plats, som t.ex. på en innervägg, ungefär 1,5 meter över golvet, så läser den bättre av rummets temperatur, vilket gör att radiatorn enklare når den önskade rumstemperaturen. Kom ihåg att rumstermostaten inte får placeras i direkt solljus om den ska kunna avläsa rätt temperatur.

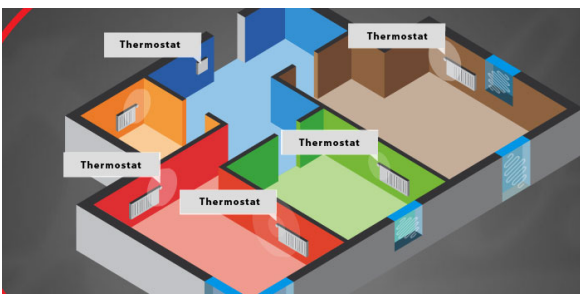
Tips 2#: Gå över till trådlöst

Idag är trådlösa rumstermostater mycket populära. Vi har ett stort utbud av trådlösa, programmerbara termostater som automatiskt justerar rumstemperaturen efter behov.

Tips 3#: Täck inte över din termostat

Täck aldrig över eller blockera din termostat med föremål som kan hindra en korrekt avläsning av rummets temperatur. Det innefattar kläder, gardiner eller möbler som är placerade antingen på, över eller framför termostaten. Temperaturen runt din termostat ska vara densamma som i övriga rummet, så se till att luften runt omkring den kan flöda fritt.

Tips 4#: Använd alla radiatorer

Ställ in temperaturkontrollen på alla termostater i ett rum till samma nivå. Du kommer inte att spara energi eller värmekostnader genom att höja eller sänka temperaturen på en av rumstermostaterna. De andra radiatorerna får då arbeta hårdare för att värma upp rummet, vilket ger en sämre fördelning av värmen i hemmet.

Tips #5: Ställ in nivåerna och låt dem sedan vara

Konstanta justeringar av dina rumsternostater kommer inte att spara energi ... eller pengar. Ställ in dina termostater och låt dem reglera rumstemperaturen utan att du hela tiden går och ändrar värdena.

Tips #6: Stäng av termostaterna när du vädrar

Stäng av alla termostater i rummet när du ska vädra. När du är klar sätter du på dem igen i samma läge som innan du stängde av dem.

Våra *living by Danfoss*-termostater stängs av automatiskt när du vädrar, så att du kan spara både energi och värmekostnader.

Tips #7: Reglera fuktnivåer

Att vädra ut huset varje dag, oavsett väder, är en bra tumregel att hålla sig till. Fuktnivåerna i huset ska inte vara högre än 40–50 %.

Tips 8#: Byt ut termostaten efter 15 år

Om din termostat är mer än 15 år gammal behöver den bytas ut. Vi har ett komplett utbud av energibesparande hemtermostater, de allra bästa som finns på marknaden, utformade för att uppfylla alla dina uppvärmningsbehov.

Tips 9#: Sänk värmen när du åker iväg

Om du lämnar hemmet för en längre tid behöver du sänka temperaturen för att spara energi. Våra programmerbara *living eco*®-termostater kan ställas in för frostskydd eller för att växla till läget AWAY (Bortrest) när du inte är hemma för att ge optimal energieffektivitet i hemmet. den Abwesenheitsmodus versetzt werden, wenn Sie im Urlaub sind – so ist eine optimale Energieeffizienz gewährleistet.

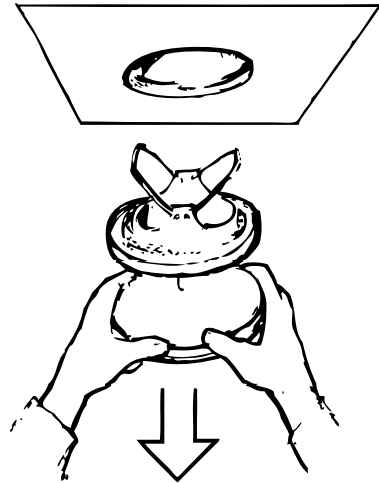

Tips 10#: Ställa in komfortnivåer i olika rum

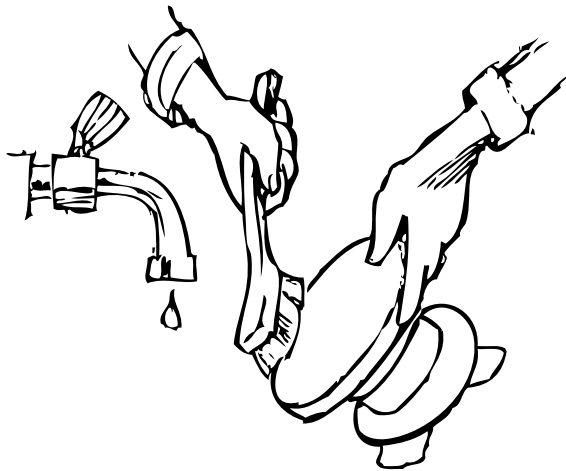
Som vi på Danfoss brukar säga: "Komfort är när du inte ens lägger märke till temperaturen". Det är precis vad *living by Danfoss* hjälper dig att åstadkomma. Lagg in ett schema med önskade temperaturer för olika tider på dagen och natten – för varje enskilt rum – som passar familjens rutiner, och spara samtidigt energi och pengar.

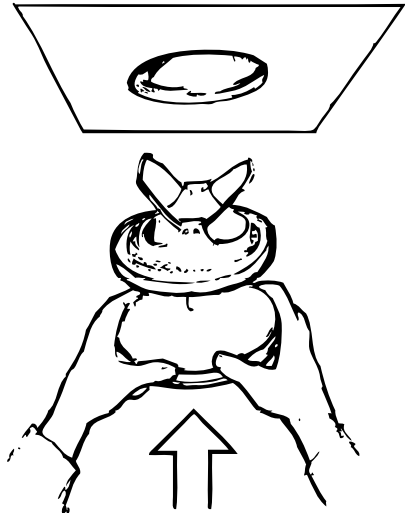
①

②

③

④

Skötsel &
Underhåll

Lackerade trägolv

Avsnitt 1: Byggstädning

Avsnitt 2: Hemmiljö

Avsnitt 3: Offentlig miljö

Skötsel &
Underhåll

Byggstädning Lackerade trägolv

December 2012

THE ULTIMATE
FLOORING EXPERIENCE

Lackerade trägolv - byggstädning

- Dammsug eller torkmoppa golvet för att avlägsna lös smuts, t.ex. damm, sågspån och grus.

- Vid behov fuktmoppas golvet. På större ytor kan Combimaskin användas. Se till att vattenmängden reduceras till hälften av det normala. Dessutom bör man köra omlott så att vatten inte finns kvar på golvytan efter skurning. Ett vanligt allrengöringsmedel med pH 7-9, typ Tarkett Bioclean, tillsätts i vattnet.

- Vid byggstädning av golv i miljöer med risk för byggdamm skall golv fuktmoppas med ett surt rengöringsmedel (pH 2-5). Tag t.ex. 2 dl Kalkosan (avkalkningsmedel) till 10 liter vatten. Byt moppar ofta om det blir smutsigt. Eventuellt måste rengöringen upprepas om golvet ej varit täckt. Avsluta med att fuktmoppa med vatten och lite neutralt rengöringsmedel. **Viktigt! Överdoser ej!** Rengöringsmetoder som i något moment medför fritt vatten skadar alltid ett trägolv och skall undvikas.
- Kvarvarande fläckar tas bort med Tvättnafta eller T-sprit beroende på vilken typ av fläck det är. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden, fuktig trasa.
- Golven skall inte polish- och vaxbehandlas.
- Har lackytan blivit smårepig under byggtiden så rekommenderas en behandling med Tarkett Lackrefresher (se anvisning på flaskan).
- Skyddsmaterial, skall vara fuktgenomsläpplig och får inte missfärga färdig beläggning.

Viktigt

Använd inte aceton för fläckborttagning på trägolv eftersom det skadar ytan. Golven bör inte polish- och/eller vaxbehandlas, då det omöjliggör en överlackering om det skulle behövas. Ett undantag till regeln är dansgolv. För att nå bästa resultat använd Tarkett Lackrefresher vid underhåll av golvet. Tarkett Lackrefresher har en rengörande och halkhämmande effekt samtidigt som det blir överlackeringsbart.

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar och skyddsmatta under rullande hjul minskar risken för repor. Vätska ska genast torkas upp.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhärdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokräm, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättnafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Proteco

Proteco ytbehandling inkluderar ett komplett sortiment av rengörings- och underhållsprodukter för dagligt och periodiskt underhåll, speciellt framtagna för trägolv från Tarkett. Använd bara Tarketts produkter på trägolv från Tarkett och följ våra utförliga anvisningar och instruktioner – då får du garanterat bästa resultat!

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel : 43 90 60 11 - Fax : 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel : 32 20 92 00 - Fax : 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh. : (09) 4257 9000 - Fax : (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel : 0771-25 19 00 - Fax : 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

www.tarkett.com

Skötsel &
underhåll

Hemmiljö Lackerade trägolv

Juni 2013

 Tarkett

THE ULTIMATE
FLOORING EXPERIENCE

Lackerade trägolv - hemmiljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m.

Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär, valnöt samt värmebehandlade träslag förändras mest.

Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus. Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmet smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningsäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs att luften tillförs fuktighet med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får yttemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torr mopning eller dammsugning.

Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl urvriden microfibermopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Tillsätt ev. några droppar Tarkett Bioclean eller mildt syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. **Använd inte såpa** på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna.

För punktfläckar rekommenderas Tarkett Bioclean utspätt 1:20, med vatten, att spraya på fläcken samt att gnugga med en microfibermopp. På mattlackade golv rekommenderas grovrent pH 10-11 vid den dagliga städningen för att ta bort feta fläckar efter t.ex. fötter i gångstråk och trafikerade ytor.

Efter många års bruk kan lackytan fräschas upp med Tarkett Lackrefresher. Golvet får en ny lyster och blir mer lättstädat.

Tarkett Lackrefresher skall appliceras tunt, gärna med microfibermopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning.

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel : 43 90 60 11 - Fax : 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel : 32 20 92 00 - Fax : 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh. : (09) 4257 9000 - Fax : (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel : 0771-25 19 00 - Fax : 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar och skyddsmatta under rullande hjul minskar risken för repor. Vätska ska genast torkas upp.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhårdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokrä, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättnafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Proteco

Proteco ytbehandling inkluderar ett komplett sortiment av rengörings- och underhållsprodukter för dagligt och periodiskt underhåll, speciellt framtagna för trägolv från Tarkett. Använd bara Tarketts produkter på trägolv från Tarkett och följ våra utförliga anvisningar och instruktioner – då får du garanterat bästa resultat!

Sätt gärna upp detta skötselråd på insidan av Er städskaäpdsdörr

www.tarkett.com

Skötsel &
underhåll

Offentlig miljö Lackerade trägolv

Mars 2013

 Tarkett

THE ULTIMATE
FLOORING EXPERIENCE

Lackerade trägolv - offentlig miljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m.

Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär, valnöt samt värmebehandlade träslag förändras mest.

Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus. Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmet smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningssäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs att luften tillförs fuktighet med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får ytttemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torr mopning eller dammsugning. Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl urvriden microfibernopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Tillsätt Tarkett Bioclean eller mildt syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. **Använd inte såpa** på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna.

På större ytor kan kombimaskin användas med vit eller röd rondell. Använd neutralt allrengöringsmedel med pH 6-8 doserat enligt instruktioner. Undvik överdosering och rengöringsmedel som innehåller tvål eller polish (polymerer), eftersom det får ytan att se flammig ut. Golvet skall inte polishbehandlas.

För svåra fettbaserade fläckar på framför allt mattlackade golv rekommenderas Tarkett Bioclean (1:20) eller ett alkaliskt rengöringsmedel. Spraya på fläcken, låt verka och torka med en microfibernopp. Fuktmoppa golvet efteråt med rent vatten och torka. Upprepa behandlingen tills smutsen försvinner. På större ytor kan kombimaskin användas med röd rondell.

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel : 43 90 60 11 - Fax : 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel : 32 20 92 00 - Fax : 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh. : (09) 4257 9000 - Fax : (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel : 0771-25 19 00 - Fax : 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

Underhåll

För att ytterligare skydda och fräscha upp ytan kan du efter en grundlig rengöring lägga på Tarkett Lackrefresher. Tarkett Lackrefresher skall appliceras tunt, gärna med microfibernopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning. Följ noggrant instruktionerna.

Fortsätt med torra eller fuktiga städmetoder med ett neutralt allrengöringsmedel efter behandlingen. Alkaliska rengöringsmedel kan avlägsna lackrefreshern.

Förebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen.

Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltas-sar minskar risken för repor. Använd skyddsmatta under kontorsstolar.

Torka upp vatten och spill omedelbart.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhårdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TÅS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokrä, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättolja, lackolja
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-röd
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Rengöring och underhåll av Vieser One-golvbrunn

Rengör brunnen så här

- Lösgör vattenlåset från golvbrunnen genom att lyfta i handtaget.
- Vattenlåset kan sitta hårt om det är länge sedan det har tagits lös.
- Sidoanslutningarnas flödesledare kan också tas lös för rengöring.
- Rengör vattenlåset och golvbrunnen noggrant och skölj.

Efter rengöringen

- Kontrollera att vattenlåsets svarta läpptätning är på sin plats och fukta den t.ex. med tvålatten.
- Placera vattenlåset i brunnen i rätt position och tryck det ända till botten.
- Tryck ner gallret/fyrkantssilen.

Det kan komma lukt ur golvbrunnen

- Om vattenlåset inte sitter fast ordentligt.
- Om vattenlåsets tätning har tagit skada.
- Om golvbrunnen är smutsig.

Rengöring av silen

- Rengör silen på båda sidorna och avlägsna material som har fastnat i silen (hårstrån o.d.)
- Rengör eventuell ingrodd smuts från silen av rostfritt stål genom att gnida lätt.
- Kalkfläckar får du bäst bort med ett svagt surt rengöringsmedel.

Det är dags att rengöra golvbrunnen om vattnet rinner långsammare eller det kommer lukt ur brunnen. Vi rekommenderar att du rengör golvbrunnen åtminstone en gång per år.

Teknisk kundservice:

Vieser Oy
www.vieser.se
email: vieser@vieser.se Tel. +46 324 700

INLOGGNINGSUPPGIFTER FÖR WEBPORT

Tornets fastigheter använder ett program som heter Webport för att låta sina hyresgäster hålla koll på sitt hems förbrukning. Varje lägenhet har sin egen sida där man kan hitta t.ex. lägenhetens temperatur och vattenförbrukning. För att komma åt er lägenhetsmätning så behöver ni ha följande. En internetuppkoppling samt webbläsare Firefox 3.6, Internet Explorer 9.0, Safari 3.0, Chrome 10 eller senare.

Öppna upp er webbläsare och skriv följande i adressfältet:

Följande sida kommer upp. (Användarnamn och lösenord tilldelas ni av Tornet)

Webport

Användare:

Lösenord:

TORNET

Anläggning:
SNAPPHANEVÄGEN 20 A-D
177 54 JÄRFÄLLA

Så här ser er sida ut. Längst upp ser ni ert hus- och lägenhetsnummer. Under så hittar ni den totala förbrukningen av lägenhetens varmvatten, samt den nuvarande temperaturen utomhus och inomhus.

Webport

D1003-1096

Förbrukning Varmvatten

VM31 [m3]	0.435 m3
Tempeatur Ute	
GT31 [°C]	0.1 °C
Tempeatur Inne	
GT41 [°C]	22.5 °C

Vi vill rekommendera er att byta lösenord för att ingen annan än er ska komma in på er sida.
För att byta lösenord till din lägenhets sida så trycker du på knappen "lösenord" i raden längst upp på förstasidan.

Sedan får du upp en inställningsruta på höger sida där du skriver in nuvarande lösenord, det nya lösenordet, det nya igen för att bekräfta det och sen spara längst ner på rutan.

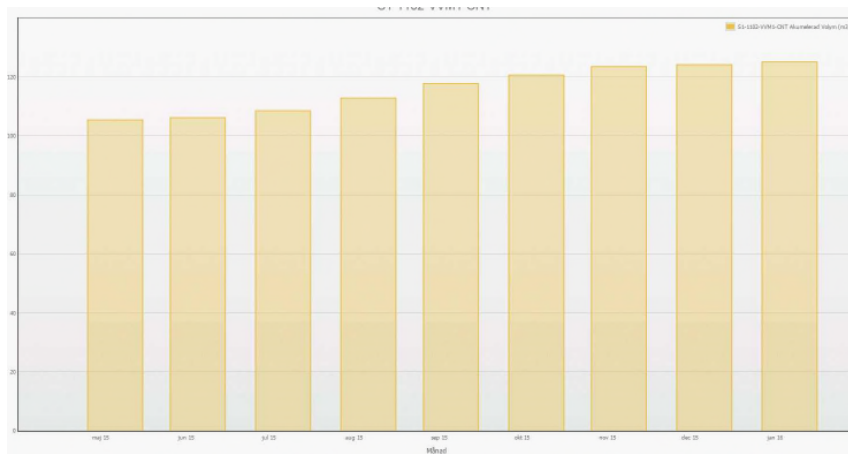
A dark grey form titled 'Lägenhet D1001-1094'. It contains three input fields: 'Nuvarande lösenord', 'Nytt lösenord', and 'Nytt lösenord'. At the bottom, there are two buttons: 'SPARA' (Save) and 'AVBRYT' (Cancel).

Höger om mätvärdet av varje mätare finns en knapp ni kan klicka på för att komma vidare till följande.

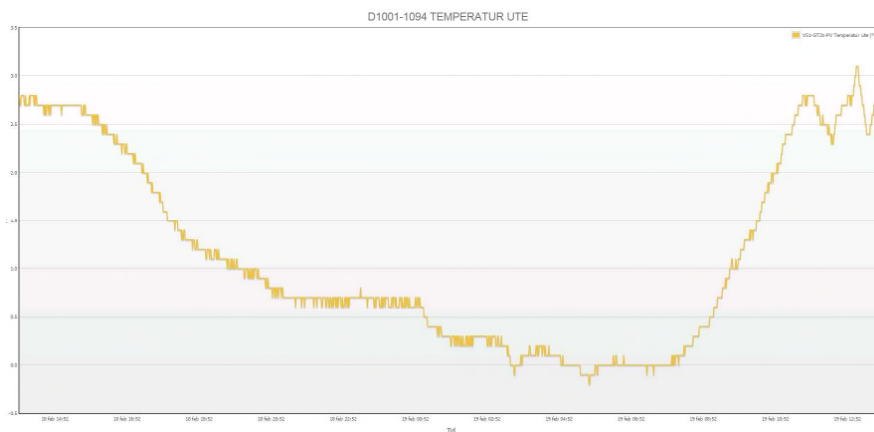

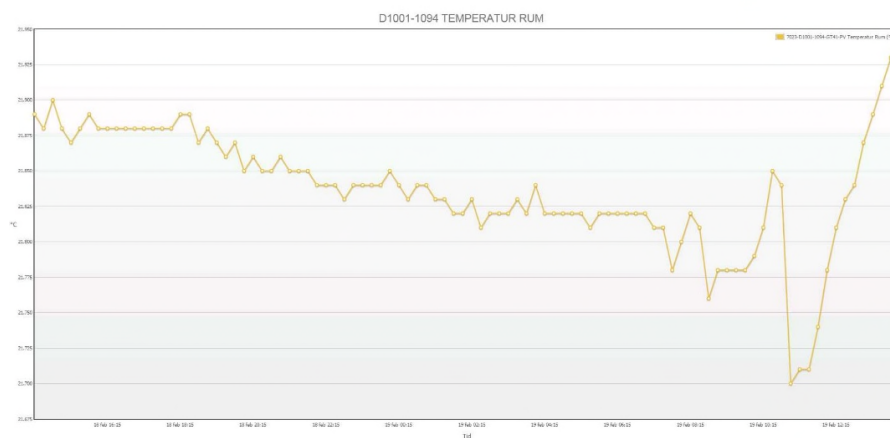
Varmvatten så kommer ni till bilden nedan med varmvattenförbrukningen för varje månad.

Temperatur ute så får ni upp en graf som visar temperaturen varje minut i 24 timmar bakåt.

Temperatur inne så får ni upp en graf som visar temperaturen var 15e minut i 24 timmar bakåt.

Instruktion Jordfelsbrytare

Jordfelsbrytaren kompletterar skyddet mot elektriska personskador och bränder.

Om jordfelsbrytaren slagit ifrån beror detta på fel i anläggningen eller en tillfällig nätstörning,

Om jordfelsbrytaren slår ifrån/löser ut ! Gör så här :

1. Slå på jordfelsbrytaren.

Om den nu slår ifrån igen beror det på att något är fel i anläggningen.

2. Bryt/slå av alla säkringar i centralen.

3. Slå på jordfelsbrytaren.

Löser jordfelsbrytaren trots att alla säkringar är frånslagna, kontakta elektriker. Löser den inte, gå vidare till punkt 4.

4. Slå till varje säkring, en åt gången tills jordfelsbrytaren löser.

Det här betyder att felet ligger någonstans på de objekt den här säkringen försörjer. (Den säkring som medför att jordfelsbrytaren löser.)

5. Gör nu samma sak med alla apparater som är anslutna till den säkringen där felet finns. Koppla bort tex lampor, strykjärn och andra apparater anslutna till vägguttag, lamputtag eller dylikt. Ofta är det en apparat du nyss anslutit som orsakat felet.

6. Slå till säkringen när alla anslutna objekt på säkringen är borttagna.

7. Slå på säkringen.

8. Om jordfelsbrytaren nu inte löser är det fel på någon av de apparater du kopplat bort.

9. Om jordfelsbrytaren löser trots alla dessa åtgärder, kontakta elektriker.